

ZPRÁVA O ČINNOSTI
GENERÁLNÍ INSPEKCE BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ
ZA ROK 2019

Praha 2020

OBSAH

ÚVOD	4
1 Hlavní úkoly generální inspekce bezpečnostních sborů	6
1.1 Trestní řízení	6
1.2 Sledované problematiky protiprávních jednání.....	11
1.3 Kriminalita v jednotlivých BS	17
1.4 Zkouška spolehlivosti	17
1.5 Preventivní opatření a metodická doporučení	18
2 OCHRANA UTAJOVANÝCH INFORMACÍ	20
2.1 Personální a administrativní bezpečnost.....	20
2.2 Fyzická bezpečnost.....	21
2.3 Bezpečnost informačních a komunikačních systémů	22
2.4 Vzdělávání a preventivní činnost.....	23
3 KONTROLA V GENERÁLNÍ INSPEKCI BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ.....	24
3.1 Vnější kontrola	24
3.2. Vnitřní kontrola	24
Oddělení vnitřní kontroly	24
4 SPOLUPRÁCE	28
4.1 Bezpečnostní sbory.....	28
4.2 Státní zastupitelství	28
4.3 Spolupráce s ostatními subjekty.....	28
4.4 Mezinárodní spolupráce	29
4.5 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	29
4.6 Vztahy s veřejností a médii	30
5 EKONOMIKA A PERSONALISTIKA.....	31
5.1 Rozpočet	31
5.2 Veřejné zakázky	38
5.3 Oblast movitého a nemovitého majetku	39
5.4 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci a požární ochrana	40
5.5 Personální záležitosti a vzdělávání	41
ZÁVĚR	44

ÚVOD

Zpráva o činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále jen „GIBS“) za rok 2019 byla vypracována na základě poznatků z výkonu její působnosti a statistických údajů. V úvodu je třeba uvést, že GIBS je ozbrojeným bezpečnostním sborem České republiky (dále jen „ČR“), jehož vznik je zakotven v zákoně č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o GIBS“).

GIBS je dle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) ve znění pozdějších předpisů, policejním orgánem. Ustanovení § 2 zákona o GIBS stanovuje primární úkoly, kterými jsou vyhledávání, odhalování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je osoba vymezená v § 2 odst. 1, což je příslušník Policie ČR (dále jen „P ČR“), Celní správy ČR (dále jen „CS ČR“), Vězeňské služby ČR (dále jen „VS ČR“), příslušník GIBS a zaměstnanec zařazený k výkonu práce v P ČR nebo v GIBS. U zaměstnance zařazeného v CS ČR a VS ČR pouze v případě, pokud byl trestný čin spáchán v souvislosti s plněním jeho pracovních úkolů. Úkolem GIBS je také vést vyšetřování proti těmto příslušníkům a zaměstnancům, vyjma příslušníků a zaměstnanců GIBS, které provádí státní zástupce.

K dalším úkolům patří provádění zkoušek spolehlivosti vůči výše uvedeným osobám, dále sledování a vyhodnocování informací o protiprávní činnosti příslušníků jednotlivých bezpečnostních sborů (dále jen „BS“), navrhování opatření pro předcházení protiprávní činnosti a vydávání metodických doporučení.

V čele GIBS stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává na návrh vlády premiér, jemuž je ředitel z výkonu své funkce odpovědný. Funkční období ředitele trvá 5 let. Územní působnost GIBS je celorepubliková. Momentálně je v rámci naší organizační struktury celkem 14 krajských oddělení a oddělení závažné trestné činnosti se sídlem v Praze, jehož součástí je skupina nacházející se v Olomouci. Od 1. 1. 2019 došlo ke změně organizační struktury. Byla tedy zrušena tzv. dvoukolejnost řízení činnosti GIBS v rámci trestního řízení. Rozdělené linie prověřování a vyšetřování byly sloučeny do odpovědnosti vždy jen jednoho teritoriálního oddělení. V souvislosti s tímto došlo též k posílení pravomocí vedoucích oddělení. Toto organizační opatření vedlo mimo jiné ke zrychlení trestního řízení, zlepšení spolupráce a zefektivnění kontroly.

V uplynulém období (rok 2019) se GIBS zaměřila především na kvalitu vyhledávání, odhalování, prověřování a vyšetřování závažné trestné činnosti. Dále se podařilo i přes nelehké personální změny a odchody příslušníků stabilizovat personální stav organizace, kdy ke konci roku došlo téměř k naplněnosti tabulkových míst, až na případy, kdy byli vybráni noví příslušníci a čekali jsme na jejich uvolnění z jiného BS.

Je naší snahou zlepšovat celkový náhled na GIBS, ať už preventivní činností nebo medializací vybraných případů. Je kladen akcent na spolupráci s partnerskými bezpečnostními sbory a soustavou státního zastupitelství.

1 HLAVNÍ ÚKOLY GENERÁLNÍ INSPEKCE BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

1.1 Trestní řízení

K 1. 1. 2019 došlo na úseku trestního řízení GIBS k reorganizaci, která spočívala zejména ve sjednocení do té doby rozdělených linií prověřování a vyšetřování, které nově spadají pod pravomoc pouze jednoho vedoucího teritoriálního oddělení. Tímto krokem došlo také k posílení pravomoci a odpovědnosti těchto vedoucích. Na základě vyhodnocení uplynutého roku 2019 bylo zjištěno, že došlo k zefektivnění činnosti v této oblasti a zlepšení spolupráce. Dalším opatřením, které se v průběhu roku 2019 osvědčilo, je, že nepříslušná podání, která nevyžadují bližší prošetření podle zákona o GIBS jsou zasílána na centrální skupinu vyřizování podnětů, kde jsou odborně posouzena a vyřizována či postupována dle příslušnosti. Díky tomuto se nejenom zvýšila kvalita a ujednotil se postup vyřizování podání, ale i se všechna výkonná oddělení částečně odbřemenila od této agendy. Je kladen velký důraz na posuzování subsidiarity trestní represe, kdy trestní řízení zahajujeme pouze v případech společensky škodlivých, kdy nepostačuje uplatnění odpovědnosti např. v rámci kázeňského řízení. Tak jak jsme již dříve avizovali v předchozí výroční zprávě či při jednání s experty v této oblasti zejména díky těmto opatřením došlo k očekávanému poklesu ve statistických číslech. Pokles trestné činnosti zpracovávané GIBS je trendem posledních let. Pokles statistických výkazů přisuzujeme dílem i preventivní činnosti, na kterou je kladen velký důraz.

V roce 2019 GIBS prověřovala podezření z protiprávního jednání osob v celkem 437 (-23) případech a zjistila celkem 582 (+100) osob podezřelých z protiprávního jednání. K zahájení trestního stíhání došlo ve 113 (-22) případech a v 9 případech (+4) bylo sděleno podezření ve zkráceném přípravném řízení.

Trestně stíháno nebo sděleno podezření ve zkráceném přípravném řízení bylo celkem 142 (-46) fyzických osob, z toho 91 (-25) příslušníků P ČR, 18 (+2) příslušníků VS ČR, 7 (+3) příslušníků CS ČR, 8 (+1) zaměstnanců P ČR, 3 (-4) zaměstnanci VS ČR, 0 (-1) zaměstnanců CS ČR, 15 (-22) civilních osob a žádná právnická osoba.

Ve srovnání s rokem 2018 se jedná o pokles o 46 trestně stíhaných osob.

Jednotlivé způsoby vyřízení trestních spisů jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Stejně jako v roce 2018 zůstává regionem s největším počtem trestně stíhaných osob území hlavního města Prahy s 25 (-16) osobami, přestože zde došlo v roce 2019 k výraznému poklesu. Regiony s nejnižším počtem trestně stíhaných osob byly Pardubický kraj 4 (+3) osoby a Kraj Vysočina 3 (+2) osoby.

Regiony s největším počtem poklesu trestně stíhaných osob byly Plzeňský kraj 8 (-16) osob a území hlavního města Prahy 25 (-16) osob.

Trendem i do dalšího roku je aktivní vyhledávání trestné činnosti a dále se soustředit na věci typově závažnější a věnovat se kvalitnímu operativnímu rozpracování a u tzv. bagatelní trestné činnosti důsledně zvažovat zásadu subsidiarity trestní represe ve smyslu ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku.

Ucelený přehled všech trestně stíhaných osob v roce 2019 ve srovnání s rokem 2018, včetně údajů o osobách (pohlaví, typ pachatele, místo spáchání, věk, délka služby u sboru, postavení v BS nebo místo služebního/pracovního zařazení) je obsahem následující tabulky č. 1. V tabulce č. 2 je bližší rozbor trestně stíhaných osob se zaměřením na jejich zavinění, stadia trestného činu, doby spáchání trestného činu a rozdělení, zda ke spáchání došlo v souvislosti se zneužitím pravomoci či nikoli.

Tabulka č. 1 – Přehled trestně stíhaných osob v roce 2019

Trestně stíhané osoby			Rozdíl 2018/2019	
	celkem	tj. %	rozdíl	tj. %
Celkem stíhané osoby	142	100,00%	-46	-24,47%
Podle typu	142	100,00%	-46	-24,47%
právnícká osoba	0	0,00%	0	-
fyzická osoba	142	100,00%	-46	-24,47%
Podle pohlaví	142	100,00%	-46	-24,47%
Muž	127	89,44%	-39	-23,49%
Žena	15	10,56%	-7	-31,82%
Podle místa spáchání trestné činnosti	142	100,00%	-46	-24,47%
A - hlavní město Praha	25	17,61%	-16	-39,02%
B - Jihomoravský kraj	16	11,27%	+5	+45,45%
C - Jihočeský kraj	9	6,34%	+5	+125%
E - Pardubický kraj	4	2,82%	+3	+300%
H - Královéhradecký kraj	5	3,52%	0	0,00%
J - Kraj Vysočina	3	2,11%	+2	+200%
K - Karlovarský kraj	9	6,34%	-2	-18,18%
L - Liberecký kraj	5	3,52%	0	0,00%
M - Olomoucký kraj	12	8,45%	+1	+9,09%
P - Plzeňský kraj	8	5,63%	-16	-66,67%
S - Středočeský kraj	15	10,56%	-8	-34,78%
T - Moravskoslezský kraj	14	9,86%	-8	-36,36%
U - Ústecký kraj	13	9,15%	-5	-27,78%
Z - Zlínský kraj	4	2,82%	-2	-33,33%

Podle věku v době spáchání trestné činnosti	142	100,00%	-46	-24,47%
00 až 24	12	8,45%	-2	-14,29%
25 až 29	19	13,38%	-3	-13,64%
30 až 34	30	21,13%	-3	-9,09%
35 až 39	21	14,79%	-21	-50,00%
40 až 44	23	16,20%	-14	-37,84%
45 až 49	12	8,45%	-5	-29,41%
50 až 99	25	17,60%	+2	+8,70%

Podle délky služby/práce u sboru v době spáchání trestné činnosti	127	100%	-24	-15,89%
00 až 04	33	25,98%	+10	+43,48%
05 až 09	15	11,81%	-11	-42,31%
10 až 14	35	27,56%	-1	-2,78%
15 až 19	21	16,54%	-15	-41,67%
20 až 24	8	6,30%	-7	-46,67%
25 až 99	15	11,81%	0	0,00%

Podle funkce služebního/pracovního zařazení (vedoucí)	127	100%	-24	-15,89%
řídící pracovník	4	3,15%	-10	-71,43%
řízený pracovník	123	96,85%	-14	-10,22%

Podle místa služebního/pracovního zařazení	127	100%	-24	-15,89%
hlavní město Praha	31	24,41%	-13	-29,55%
Jihočeský kraj	9	7,09%	+5	+125%
Jihomoravský kraj	10	7,87%	+1	+11,11%
Karlovarský kraj	7	5,51%	0	0,00%
Kraj Vysočina	3	2,36%	+3	+100%
Královéhradecký kraj	5	3,94%	-1	-16,67%
Liberecký kraj	3	2,36%	0	0,00%
Moravskoslezský kraj	14	11,02%	-7	-33,33%
Olomoucký kraj	10	7,87%	+1	+11,11%
Pardubický kraj	4	3,15%	+3	+300%
Plzeňský kraj	6	4,72%	-10	-62,50%
Středočeský kraj	11	8,66%	-1	-8,33%
Ústecký kraj	12	9,45%	-4	-25,00%
Zlínský kraj	2	1,57%	-1	-33,33%

Podle služební hodnosti a hodnostního označení	116	100%	-21	-15,44%
referent – rotný	1	0,86%	+1	-
vrchní referent – strážmistr	4	3,45%	+4	-
asistent – nadstrážmistr	14	12,07%	-6	-30,00%
vrchní asistent – podpraporčík	35	30,17%	+4	+12,90%
inspektor – praporčík	30	25,86%	-8	-21,05%

inspektor – nadpraporčík	1	0,86%	+1	-
vrchní inspektor - nadpraporčík	12	10,34%	-2	-14,29%
vrchní inspektor – podporučík	1	0,86%	-2	-66,67%
komisař – poručík	9	7,76%	-2	-18,18%
komisař – nadporučík	1	0,86%	-1	-50,00%
vrchní komisař – kapitán	5	4,31%	-3	-37,50%
vrchní komisař – major	0	0%	-2	-100%
rada – podplukovník	2	1,72%	-2	-50,00%
rada – plukovník	1	0,86%	-2	-66,67%
vrchní rada – plukovník	0	0%	0	-
vrchní státní rada – plukovník	0	0%	0	--

Tabulka č. 2 – Přehled trestně stíhaných osob v roce 2019 – rozdělení dle dalších kritérií

Trestně stíhané osoby							
	Příslušník P ČR	Příslušník VS ČR	Příslušník CS ČR	Zaměstnanec P ČR	Zaměstnanec VS ČR	Zaměstnanec CS ČR	Civilní osoba (mimo BS)
Celkem	91	18	7	8	3	0	15
Z toho:							
Podle zavinění							
Úmysl	70	16	4	8	3	0	15
Nedbalost	21	2	3	0	0	0	0
Podle stadia trestného činu							
dokonaný	90	18	7	8	3	0	15
Pokus	1	0	0	0	0	0	0
Podle doby spáchání trestného činu							
v době služby / v pracovní době	37	5	2	2	3	0	--
v době mimo službu / mimo prac. dobu	54	13	5	6	0	0	--
V souvislosti se zneužitím postavení příslušníka / zaměstnance							
Ano	34	4	2	1	2	0	--
Ne	57	14	5	7	1	0	--

Tabulka č. 3 – Způsob ukončení trestních spisů napadlých v roce 2019

Vyřízeno podle trestního řádu:	počet
§ 159a odst. 1	114
§ 159a odst. 1 písm. a)	6
§ 159a odst. 1 písm. b)	56
§ 159a odst. 2	7
§ 309 – narovnání	1
§ 159a odst. 5	8
§ 171 odst. 1	1
§ 179c odst. 1	8
§ 307 odst. 1	14
§ 166 odst. 3	18
vyřízeno jinak (předáno P ČR, jinému orgánu, státní zastupitelství, sloučeno, AA)	26
Neukončeno (stav k 6. 1. 2020)	178
CELKEM	437

- Data byla pořízena ke dni 6. 1. 2020

Výše uvedený přehled se vztahuje tak, jak v předchozích výročních zprávách, pouze na trestní řízení, které napadlo v hodnoceném roce a v témže roce bylo také ukončeno. Jedná se především o skutkově jednodušší trestnou činnost, která je méně náročná na dokazování. V uplynulém roce jsme se naopak zaměřili na složitější trestnou činnost, kde jsme dbali na kvalitu trestního řízení, o této činnosti spíše bude vypovídat níže uvedený přehled všech ukončených spisů v rámci roku 2019 bez ohledu na to, kdy napadly. Dále byly některé starší již ukončené kauzy znovu otevřeny a byly prošetřovány či prověřovány, ať již na podkladě či rozhodnutí státního zastupitelství, soudů či samotné GIBS.

Tabulka č. 4 – Statistika ukončení trestních spisů v průběhu roku 2019

Vyřízeno podle trestního řádu:	počet
§ 159a odst. 1	186
§ 159a odst. 1 písm. a)	7
§ 159a odst. 1 písm. b)	94
§ 159a odst. 2	9
§ 159a odst. 3	0
§ 159a odst. 5	12
§ 172 odst. 1	0
§ 179c odst. 1	8
§ 307 odst. 1	31
§ 166 odst. 3	78
§ 171 odst. 1	3
§ 309 – narovnání	1
§ 159b – dočasně odloženo	1
Jiný způsob, podezření neprokázáno	8
vyřízeno jinak (předáno P ČR, SKPV, jinému orgánu, sloučeno)	31
CELKEM	469

GIBS dále vedla 1215 (-458) spisů v rámci šetření dle zákona o GIBS, přičemž v 45 (+2) případech byl spisový materiál postoupen příslušnému služebnímu funkcionáři k posouzení možného kázeňského přestupku. Po odborném posouzení všech podání a nastavení způsobu jejich vyřizování, je velký počet těchto podání rovnou postupován dle příslušnosti např. dozorovým státním zástupcům, v případech kdy se jedná o stížnost na postup policejních orgánů či dalším orgánům k provedení kázeňských řízení nebo jiných opatření. Z tohoto důvodu došlo k nárůstu případů, které jsou vyřizovány jako podání a naopak k poklesu případů, které byly dříve prošetřovány.

1.2 Sledované problematiky protiprávních jednání

Určitým typům protiprávního jednání v BS věnuje GIBS zvýšenou pozornost. Soustřeďuje se na příčiny, které k jejich spáchání vedly, a na okolnosti, které je v BS doprovázejí. Shromažďuje také meritorní rozhodnutí ve věci, která by mohla být následně zevšeobecněna a použita při prověřování obdobných případů.

Trestná činnost v oblasti korupčního jednání

V roce 2019 GIBS zdokumentovala celkem 8 (-14) trestných činů (dále jen „TČ“) vykazujících znaky korupčního jednání. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči celkem 7 (-8) osobám. Z toho se jednalo o 3 (-2) příslušníky P ČR, 0 (-1) zaměstnanců P ČR, 1 (+1) příslušníka VS ČR, 1 (+1) zaměstnance VS ČR, žádného příslušníka CS ČR, žádného zaměstnance CS ČR a 2 (-5) civilní osoby, jejichž TČ souvisely s trestnou činností příslušníků BS v působnosti GIBS.

K nejčastějším formám korupce v BS i nadále patří následující:

- přijetí úplatku za sjednání neoprávněné výhody,
- neoprávněné lustrace v informačních systémech,
- ovlivňování řízení v nezákonný prospěch,
- spolupráce na vydírání osob (zejména podnikatelů),
- nelegální pronášení předmětů do věznice,
- přijetí úplatku za neřešení deliktu v dopravě.

Např. kriminalista zařazen na Krajském ředitelství policie Jihomoravského kraje vědomě předával nepravdivé informace o možném ovlivnění trestního řízení či následném postihu osobě, proti které konkrétní trestní řízení bylo vedeno.

Během výkonu své služby na konci roku 2018 neoprávněně vnikl do elektronického trestního spisu, odkud získal detailní informace o pachatelce majetkové trestné činnosti. Policista předstíral, že je schopen zajistit vymazání kamerového záznamu, který pachatelku usvědčoval z krádeže v drogerii, dále, že je schopen zajistit prostřednictvím nezjištěného státního zástupce uložení nižší výměry trestu nebo zajistit umístění do předem vybrané věznice. Za tyto „služby“ požadoval od pachatelky 20.000,- Kč v hotovosti, které mu následně předala.

Policista byl obviněn z přečinu podvodu dle ust. § 209 odst. 1 trestního zákoníku v jednočinném souběhu s přečiny zneužití pravomoci úřední osoby dle ust. § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací dle ust. § 230 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) trestního zákoníku. V roce 2019 byl pak z těchto přečinů obžalován.

Jak již bylo uvedeno výše, v rámci boje proti korupci věnuje GIBS této oblasti zvýšenou pozornost a zaměřuje na ni svou preventivní a metodickou činnost, stejně jako na spolupráci s dotčenými BS. Jedná se zejména o posilování právního vědomí příslušníků a zaměstnanců a zvyšování jejich odolnosti proti takovému jednání, a to v rámci pořádání vzdělávacích programů.

V některých případech, zejména v oblastech korupčního jednání či zneužívání pravomoci úřední osoby, se GIBS setkává i s tzv. účelovými oznámeními, jejichž cílem je poškodit či zdiskreditovat konkrétního příslušníka BS. Při prověřování oznámení směřujících na příslušníky BS se GIBS vždy zabývá i otázkou možné účelovosti oznámení a v případě zjištění skutečností nasvědčujících tomu, že mohlo dojít ke spáchání trestného činu křivého obvinění, spisový materiál předává věcně příslušnému policejnímu orgánu k prověření.

Např. v dubnu 2019 se GIBS začala zabývat otěhotněním vězeňkyně, ke kterému mělo dojít v prosinci roku 2018 ve Vazební věznici v Hradci Králové. Vězeňkyně několikrát vypověděla, že měla v prostorách věznice opakovaný pohlavní styk s příslušníkem Vězeňské služby ČR. Úkolem GIBS bylo tedy zjistit, zda se její výpověď zakládá na pravdě a zda by někdo z příslušníků Vězeňské služby ČR mohl být biologickým otcem dítěte. Takovým jednáním by byla naplněna skutková podstata trestného činu porušení povinnosti dozorčí nebo jiné služby dle § 390 odst. 1 trestního zákoníku. V průběhu prověřování byla žena z důvodu porodu a následné péče o narozené dítě dočasně propuštěna z věznice. Detailním prověřováním policejním orgánem GIBS a následným porovnáním vzorků DNA narozeného dítěte s vytipovaným otcem došel policejní orgán GIBS k závěru, že biologickým otcem dítěte není nikdo z příslušníků Vězeňské služby ČR, ale jeden z odsouzených.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti byl dne 18. 9. 2019 tento případ odložen dle ust. § 159 odst. 1 trestního řádu, neboť se ve věci nejednalo o podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem bezpečnostního sboru. Celá záležitost byla poté postoupena Krajskému ředitelství policie Královéhradeckého kraje s podezřením na spáchání přečinu křivého obvinění. Dne 22. 10. 2019 policisté ženu zadrželi, tentýž den ji obvinili z výše uvedeného skutku a o dva dny později soudce Okresního soudu v Opavě akceptoval návrh státního zástupce a rozhodl o jejím vazebním stíhání. Dne 4. 12. 2019 byla státním zástupcem podána obžaloba pro přečin křivého obvinění.

Trestná činnost v oblasti extremismu, omamných a psychotropních látek a domácího násilí

V oblasti extremismu v roce 2019, GIBS zahájila trestní stíhání proti 2 (+2) osobám, jednalo se o příslušníky P ČR.

V oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek v roce 2019 zdokumentovala GIBS celkem 9 (-6) TČ. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 5 (-1) osobám. Jednalo se o 3 (+2) příslušníky P ČR, 2 (+1) příslušníky VS ČR, 0 (-1) zaměstnanců VS ČR a 0 (-3) civilních osob.

Jako příklad je možno uvést příslušníka Vězeňské služby ČR, služebně zařazeného ve věznici na Sokolovsku, který v roce 2019 na různých místech Karlovarského kraje prodával či nabízel kokain. Prodej uskutečňoval jak po nočních barech, ve svém bytě, tak ve svém soukromém vozidle. Množství této drogy, které bylo u něho a při následné domovní prohlídce zajištěno, odpovídalo přibližně 350 dávkám. Dne 27. 10. 2019 bylo zahájeno trestní stíhání tohoto příslušníka pro podezření ze spáchání přečinu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy dle ust. § 283 odst. 1 trestního zákoníku. V případě prokázání viny mu hrozí až pětiletý trest odnětí svobody.

V oblasti domácího násilí v roce 2019 zdokumentovala GIBS celkem 8 (-5) TČ. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 5 (+2) osobám, jednalo se o 5 (+2) příslušníků P ČR.

V těchto případech se jedná o selhání jednotlivců, které přímo nesouvisí s plněním služebních úkolů.

Trestná činnost v oblasti úniků informací

Práce s informacemi je jedním ze základních pilířů činnosti BS. Bezpečnost státu je dominantní oblastí, na kterou mají úniky informací nejzávažnější dopad a způsobené škody jsou nenahraditelné.

Únikem informací přitom může být celá škála nakládání s informací v rozporu s povinnou mlčenlivostí příslušníků nebo zaměstnanců BS. Zahrnuje to v konkrétní rovině vše od zjištění informace v informačním systému a její předání nepovolané osobě, přes zjištění konkrétního obsahu části vedeného spisového materiálu a sdělení neoprávněné osobě, až po cílené krytí osoby pachatele a cílené sdělování veškerého dění kolem ní.

P ČR, VS ČR, CS ČR a GIBS jsou složkami, které na základě zákonných oprávnění výrazným způsobem zasahují do základních lidských práv a svobod. Z tohoto důvodu shromažďují a zpracovávají velké množství údajů o osobách, věcech a událostech, včetně tzv. osobních citlivých údajů, které nezbytně potřebují pro plnění zákonných úkolů. Úniky takových informací mohou zmařit řízení vedené těmito orgány, řádné

plnění služebních úkolů, nebo vážně ohrozit bezpečnost státu a osobní integritu dotčených osob. Mimo to také snižují důvěru veřejnosti v celý bezpečnostní systém.

K únikům informací dochází nejčastěji následujícími způsoby:

- úmyslné poskytnutí informace za účelem získání neoprávněného prospěchu,
- poskytnutí informace s cílem někoho poškodit,
- snaha někomu v dobré víře pomoci s řešením nějaké události,
- informace poskytnuté nad rámec oficiálních prohlášení.

V oblasti úniků informací z BS v roce 2019 zdokumentovala GIBS celkem 9 (-26) TČ. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 6 (-8) osobám, z toho se jednalo o 5 (-5) příslušníků P ČR a 1 (-3) civilní osobu.

Nejfrekventovanějším případem je neoprávněná lustrace v policejních nebo jiných evidencích. V oblasti šetření možných úniků informací z trestního řízení hraje nezaměnitelnou roli především dozorový státní zástupce předmětného trestního řízení, který kvalifikovaně posoudí, zejména škodlivost daného jednání s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe, tedy s ohledem na ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku. Tato zásada de facto znamená, že v případech méně společensky škodlivých postačí kázeňský postih provinilce namísto postihu soudního.

Avšak musíme zde konstatovat, že v praxi panuje již delší dobu nejednotnost v hodnocení společenské škodlivosti protiprávního jednání v podobě neoprávněných přístupů do policejních či správních evidencí. Některé soudy vyžadují, aby bylo v přípravném řízení jednoznačně zadokumentováno, že příslušník bezpečnostního sboru lustroval daný subjekt za účelem předání výstupu z takové lustrace neoprávněné osobě, která ji zneužije k další, protiprávní činnosti a to i například za finanční nebo jinou úplatu, a že tímto jednáním vznikl konkrétní osobě určitý škodlivý následek, zatímco některé soudy, jak bude rozebráno níže, akceptují jako trestně postižitelné jednání už to, že daný příslušník bezpečnostního sboru bez oprávnění a bez zjevného legitimního důvodu konkrétní lustraci provede, nebo výstup z takové lustrace neoprávněné osobě byť jen předá.

Podle usnesení Nejvyššího soudu ČR č.j. 3 Tdo 1220/2018 ze dne 17. 10. 2018 byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým byl obviněný příslušník Policie ČR por. Bc. L.V. uznán vinným z přečinů dle ust. § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a dle ust. § 230 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) trestního zákoníku a odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 30 měsíců a rovněž trest zákazu činnosti spočívající v zákazu zaměstnání u Policie ČR a jiných pořádkových sborů v trvání 60 měsíců s odůvodněním, že je třeba objasnit motivaci policisty při provádění neoprávněných lustrací a prospěch jeho či jiných osob z použití takto neoprávněně získaných informací.

Jinak tomu bylo např. v trestním řízení vedeném GIBS pod č.j. GI-1601/TČ-2018-842070, ve kterém bylo základním východiskem oznámení paní H. M. k podezření na neoprávněnou lustraci její osoby v policejních databázích v té době neznámým policistou, neboť pracovnice příslušného Odboru sociálně právní ochrany dětí disponovala čísly jednacími policejních spisů, z nichž měly vyplývat její styky s osobami užívajícími drogy, čímž měla být poškozena při řízení o svěření jejich nezletilého dítěte do péče ze strany jejího bývalého partnera.

Prověřováním bylo zjištěno, že jediný policista, který mohl v kritickou dobu lustraci provést a který neměl žádný zjevný služební důvod, byl nrap. D. V., v té době již prověřovaný pro podezření z obchodu s drogami, své protiprávní jednání popřel. V průběhu prověřování však byla zjištěna vazba nrap. D. V. na bývalého partnera paní H. M. Nebyl zjištěn přesný způsob předání informací mezi nrap. D. V. a bývalým partnerem paní H. M., ani to, kdo byl zprostředkovatelem objednání neoprávněné lustrace. Nepodařilo se prokázat, že nrap. D. V. měl přesnou představu o významu zjištěných informací pro bývalého partnera paní H. M. a jejich budoucím použití, rovněž nebyla zjištěna jeho motivace, když celý skutek popřel. Jednalo se o jedinou lustraci osoby v různých evidencích v krátkém časovém úseku cca 5 minut.

Jak prvoinstanční Městský soud v Brně pod č.j. 7 T 23/2019, tak odvolací Krajský soud v Brně pod č.j. 3 To 307/2019 nrap. D. V. uznaly vinným mj. pro výše uvedený skutek, kdy Krajský soud v Brně uvedl, že o vině neměl v tomto bodě žádné pochybnosti. Je tedy zjevné, že postačí srozumění pachatele s tím, že pokud neoprávněně přistupuje do evidencí za účelem získání výše naznačených kompromitujících údajů a tyto jsou následně zpřístupněny jiným tak, že jsou způsobilé vyvolat určité znevýhodnění listrované osoby, postačí k odsouzení i relativně neucelený řetězec přímých důkazů, aniž by byla zcela prokázána konkrétní motivace lustrujícího policisty.

Jak je výše uvedeno, Nejvyšší soud ČR byl ve svém usnesení č.j. 3 Tdo 1220/2018 zcela rozdílného názoru k obdobné věci.

Stručně řečeno, trestnost soudním postihem nezakládá samotný fakt neoprávněně provedené lustrace osoby, ale až způsob zacházení s takto nelegálně získanou informací např. i bez ohledu na to, zda tak byla provedena lustrace jedna anebo desítky. Přitom prokázat, že nelegálně lustrující věděl, za jakým účelem předává získané informace, je značně problematické, až nemožné.

GIBS v rámci své činnosti zváží, zda neiniciovat jednání směřující ke sjednocení postupů v této problematice či navrhnout legislativní změnu tak, aby neoprávněné lustrace v policejních databázích byly postihovány stejně v rámci celé republiky, přičemž považuje za nutné akcentovat na podstatu oprávnění, daných příslušníkům bezpečnostních sborů, tedy že mohou využívat ke své služební činnosti informačních systémů a do nich nahlížet, výhradně však ke služebním účelům. Jakékoliv jiné, neoprávněné využívání a vytěžování těchto informačních systému pak GIBS považuje za společensky závažné s trestně právními důsledky pro takto jednajícího příslušníka bezpečnostního sboru. Smyslem ust. § 230 trestního zákoníku je důsledná ochrana

osobních údajů a jiných dat uložených v rozličných počítačových systémech a databázích a nikdo je nesmí jakkoliv bez oprávnění zneužívat, a to ani příslušník bezpečnostního sboru, který jinak s takovými daty, v rámci své služební činnosti, oprávněn nakládat je. Oblasti úniku informací z BS věnuje GIBS opět značnou pozornost a ve spolupráci s vedením BS jsou k eliminaci těchto úniků navrhována preventivní opatření.

S problematikou úniků informací je velmi úzce propojena počítačová kriminalita, někdy též nazývaná jako „kyberkriminalita“. Dle statistického výstupu GIBS o počtech TČ spáchaných příslušníky a zaměstnanci BS včetně civilních osob v roce 2019 bylo zadokumentováno celkem 13 skutků neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací dle ustanovení § 230 trestního zákoníku.

Největší počet případů (§ 230 trestního zákoníku) se týká neoprávněných lustrací v evidenčních a informačních systémech BS, ke kterým je přístup možný pouze prostřednictvím počítačů připojených k vnitřní síti daného sboru a přihlášením konkrétního uživatele (příslušníka nebo zaměstnance) pod přiděleným vstupním jménem a heslem.

Z pohledu GIBS došlo oproti loňskému roku v roce 2019 k výraznému snížení trestné činnosti v oblasti úniku informací z BS.

Trestná činnost s podezřením na nepřiměřené násilí, brutalitu, mučení a nelidské a jiné kruté zacházení při výkonu pravomoci příslušníků BS

Činnost GIBS v této oblasti spočívá zejména ve sledování a vyhodnocování informací o násilném jednání vůči osobám omezeným na osobní svobodě, nebo osobám, proti kterým směřují zákroky příslušníků BS. Především se jedná o prověřování podnětů poškozených osob, informací předávaných BS, ale i z vlastní činnosti GIBS.

V oblasti nepřiměřeného násilí při výkonu pravomoci příslušníků BS v roce 2019 GIBS zdokumentovala celkem 57 (-9) TČ. Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 11 (-2) osobám, z toho se jednalo o 9 (0) příslušníků P ČR a 2 (+2) příslušníky VS ČR, přičemž z příslušníků P ČR se 3 z nich dopustili přímo trestného činu mučení a jiné nelidské a kruté zacházení dle § 149 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku.

GIBS řeší i mnohdy nepřiměřené násilí ze strany příslušníků BS při výkonu činnosti, které je posléze vyhodnoceno jako zneužití pravomoci úřední osoby.

Např. v roce 2019 na 67. km dálnice D5 v místě sjezdu na Ejpovice projednával v rámci silniční kontroly policista zařazen na Krajském ředitelství policie Plzeňského kraje v příkazním řízení přestupek, kdy cyklista užil jízdní kolo k jízdě po dálnici. Policista vyzval přestupce, aby jej následoval k vyřešení této situace, nicméně přestupce ihned na výzvu nereagoval, neboť s ohledem, že se jednalo o cizince, výzvě dostatečně neporozuměl. Policista následně cyklistu fyzicky napadl tak, že jej uchopil za cyklistický dres, začal s ním silně trást a následně ho udeřil do tváře a do hlavy, čímž mu srazil

z hlavy cyklistickou přilbu. Toto policisty nepřiměřené násilné jednání pokračovalo i posléze, když se přestupce anglicky dotazoval na možnosti a způsoby úhrady uložené pokuty a poté, co si svým mobilním telefonem vyfotil služební policejní vozidlo. To jej policista opětovně udeřil do hlavy, v důsledku čehož mu opět srazil z hlavy cyklistickou přilbu a přestupce upadl na zem. Za toto jednání byl plzeňský policista v únoru 2020 obžalován z přečinu zneužití pravomoci úřední osoby dle ust. § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.

1.3 Kriminalita v jednotlivých BS

Policie ČR

Příslušníci P ČR byli v roce 2019 trestně stíháni pro 138 (-29) TČ. Nejčastěji se jednalo o zneužití pravomoci úřední osoby 22 (-16) případů, silniční a dopravní nehody v 19 případech a dále podvod, pojistný podvod a úvěrový podvod celkem 13 případů, neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací celkem 6 případů.

Zaměstnanci P ČR byli v roce 2018 trestně stíháni pro 8 (-2) TČ.

Vězeňská služba ČR

Příslušníci VS ČR byli v roce 2019 trestně stíháni pro 26 (-4) TČ. Nejčastěji se jednalo o TČ zneužití pravomoci úřední osoby 4 (0) případy, ohrožení pod vlivem návykové látky v 5 případech a úmyslné ublížení na zdraví 2 případy.

Zaměstnanci VS ČR byli v roce 2019 trestně stíháni pro 3 (-9) TČ.

Celní správa ČR

Příslušníci CS ČR byli v roce 2019 trestně stíháni pro 6 (0) TČ. Nejčastěji se jednalo o TČ zneužití pravomoci úřední osoby 2 (0) případy a dopravní nehody 3 případy (v roce 2018 to bylo nejčastěji TČ maření úkolu úřední osoby z nedbalosti, 10 případů a přijetí úplatku, 8 případů).

Zaměstnanci CS ČR nebyli v roce 2019 trestně stíháni.

1.4 Zkouška spolehlivosti

Zkoušku spolehlivosti (dále jen „ZS“) provádějí příslušníci specializovaného pracoviště GIBS (dále jen „inspektoři“) u příslušníků a zaměstnanců P ČR, VS ČR, CS ČR a GIBS.

Jedná se o navození situace, kterou je zkoušená osoba povinna řešit v rámci výkonu služby nebo zaměstnání. Účelem této zkoušky je předcházení, zamezování a odhalování protiprávního jednání příslušníků a zaměstnanců BS. Ustanovení o ZS výslovně zakazuje ZS bezprostředně ohrozit nebo poškodit život nebo zdraví osob,

jejich majetku anebo omezit svobody osob. Zároveň musí být zachována lidská důstojnost.¹⁾

ZS je významným preventivním prvkem pro předcházení protiprávního jednání příslušníků a zaměstnanců určených BS a je orientována zejména ve vztahu k boji s korupcí.

V roce 2019 bylo zaevidováno celkem 27 žádostí o provedení ZS, přičemž dokončeno a zadokumentováno bylo 13 těchto zkoušek. Ve 4 případech nebyly zkoušky provedeny z důvodu personálních změn zkoušených osob. V rámci žádné ZS nebylo zjištěno protiprávní jednání. Značný problém při provádění ZS nadále činí nečinnost zkoušených osob, které velmi často nijak nereagují na podněty v rámci probíhající ZS. Zkoušky je proto nutné provádět opakovaně. Rovněž tak jsou zkoušeným osobám ve značné míře již známy základní scénáře provádění zkoušek spolehlivosti, což má značný preventivní efekt při jednání zkoušených osob.

GIBS má dle ust. § 41 odst. 9 zákona o GIBS stanovenou povinnost předat jednou za půl roku příslušnému BS jména osob, vůči kterým byla zkouška provedena, a které se při ní protiprávního jednání nedopustily. Jmenný seznam těchto osob za rok 2019 byl dotčeným BS předán, čímž byla tato zákonná povinnost splněna.

V roce 2019 se prohloubila v oblasti zkoušek spolehlivosti mezinárodní spolupráce s republikami Moldavsko a Srbsko a byla otevřena po vzájemném jednání možná spolupráce se Slovenskou republikou.

1.5 Preventivní opatření a metodická doporučení

GIBS v rámci plnění zákonného úkolu dle ust. § 2 odst. 5 zákona o GIBS vydává metodická doporučení pro činnost jednotlivých bezpečnostních sborů. Pro zajištění plnění výše uvedeného zákonného úkolu byla ředitelem GIBS zřízena Metodická rada pro činnost bezpečnostních sborů, která je poradním orgánem a tvoří ji zástupci z řad CS ČR, P ČR, VS ČR a GIBS.

V roce 2019 byla vydána dvě metodická doporučení pro činnost GIBS:

- č. 1/2019 Problematika protokolace procesního úkonu zadržení osoby podezřelé, s akcentem na řádnost a správnost sepsání seznamu zajištěných věcí a úředního záznamu o průběhu zadržení osoby,
- č. 2/2019 Problematika zajištění zbraní, střeliva do těchto zbraní, zbrojního průkazu, zbrojní licence atd. v souvislosti s trestním stíháním.

Dotčeným bezpečnostním sborům byl předložen ze strany GIBS návrh dohody o Metodické radě pro činnost bezpečnostních sborů k připomínkám, cílem návrhu je

¹⁾ Viz ustanovení § 41 zákona o GIBS.

konceptnější uspořádání metodické rady, jednoznačné stanovení členů a možnost zřízení odborných komisí pro složitější problematiky.

V rámci přednáškové činnosti našich příslušníků pro jiné bezpečnostní sbory (CS ČR, P ČR, VS ČR) dochází k preventivnímu působení na tyto příslušníky. Převažuje koncept přednáškové činnosti z řad zkušených příslušníků našich výkonných oddělení.

2 OCHRANA UTAJOVANÝCH INFORMACÍ

Ochrana utajovaných informací u GIBS je zabezpečována podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o OUI“), na něj navazujících vyhlášek, nařízení vlády a interních aktů řízení.

V roce 2019 byla věnována hlavní pozornost v oblasti ochrany utajovaných informací (dále jen „OUI“) preventivní a metodické činnosti se zaměřením na dodržování zásad ve všech oblastech činnosti GIBS. Průběžně byla prováděna vlastní kontrolní činnost v oblasti administrativní bezpečnosti formou tematických kontrol. Cílem bylo prověřit dodržování zásad OUI dle aktuálně platné právní úpravy, včetně dodržování principu co nejužšího vymezení okruhu osob, které konkrétní utajované informace ke své činnosti skutečně potřebují. V neposlední řadě byla pozornost věnována aplikaci tzv. zvláštních postupů k utajení a zajištění bezpečnosti stanovených vládou v podmínkách inspekce.

Také v uplynulém roce se GIBS podílela na činnosti mezirezortní pracovní skupiny „Dopady elektronizace veřejné správy na činnost bezpečnostních složek České republiky“ v gesci bezpečnostního odboru Ministerstva vnitra. Spolupráce s tímto odborem a zejména oddělením Bezpečnostní sbory ČR je bezpečnostním ředitelem GIBS hodnocena jako vysoce profesionální a přínosná pro ochranu klíčových aktiv GIBS.

2.1 Personální a administrativní bezpečnost

OUI byla u GIBS při jejich tvorbě, manipulaci a evidenci prováděna v souladu se zákonem o OUI, vyhláškou č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejícími interními akty řízení.

V souvislosti s novou organizační strukturou GIBS od 1. 1. 2019, resp. nabytím účinnosti Nařízení ředitele GIBS č. 39 ze dne 19. 12. 2018, kterým se vydává organizační řád Generální inspekce bezpečnostních sborů, stanovila odpovědná osoba ve smyslu zákona o OUI novou systemizaci služebních míst, na kterých je nezbytné mít přístup k utajovaným informacím, s uvedením stupně utajení, kterou bezpečnostní ředitel dle ustanovení § 71 odst. 3 zákona o OUI schválil.

Na základě tohoto rozhodnutí musí být všichni příslušníci inspekce držitelé platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Důvěrné nebo Tajné vydaného Národním bezpečnostním úřadem. Všechna systemizovaná tabulková místa u inspekce jsou v režimu zákona o OUI.

K 31. 12. 2019 bylo u GIBS systemizováno 12 tabulkových míst pro stupeň utajení Tajné, 276 tabulkových míst pro stupeň utajení Důvěrné a 49 tabulkových míst pro stupeň utajení Vyhrazené. Celkový počet systemizovaných tabulkových míst u GIBS

je 337. Pro jednotlivé stupně utajení je celkem poučeno 324 fyzických osob. Vyhotoveno bylo 102 žádostí o vydání osvědčení fyzické osoby.

V platnosti je celkem 43 oznámení pro stupeň utajení Vyhrazené a 281 osvědčení, z toho 267 pro stupeň utajení Důvěrné, 12 pro stupeň utajení Tajné a 2 pro stupeň utajení Přísně Tajné.

K 31. 12. 2019 bylo u GIBS v platnosti celkem 16 osvědčení pro cizí moc pro přístup k utajovaným informacím NATO.

V roce 2019 bylo v rámci zvláštního přístupu v trestním řízení provedeno poučení celkem 5 osob podle § 58 odst. 5 zákona o OUI.

V uplynulém roce 2019 bylo provedeno 13 kontrol po linii ochrany utajovaných informací – administrativní bezpečnost. V rámci těchto kontrol byly zjištěny pouze nedostatky drobného formálního charakteru, které vznikly nepozorností konkrétních fyzických osob. Všechny zjištěné nedostatky byly odstraněny ihned v rámci dané kontroly.

V hodnoceném roce byly Národnímu bezpečnostnímu úřadu ohlášeny 4 případy porušení povinnosti při ochraně utajované informace cizím subjektem a v 1 případě pracovníkem inspekce. Žádná fyzická osoba nebyla zproštěna povinnosti mlčenlivosti.

V roce 2019 bylo u inspekce celkem 26 evidenčních míst pro evidenci utajovaných dokumentů. V hodnoceném období bylo u inspekce zaevidováno v jednacích protokolech a sběrných arších celkem 2948 utajovaných dokumentů (802 doručených dokumentů a 2146 vlastních utajovaných dokumentů vytvořených inspekci). V porovnání s rokem 2018 došlo k navýšení o 64 utajovaných dokumentů v kategorii Důvěrné a Tajné a o 865 utajovaných dokumentů v kategorii Vyhrazené

2.2 Fyzická bezpečnost

V průběhu hodnoceného období bylo reagováno na dislokační změny, při nichž došlo ke zrušení objektu se zabezpečenými oblastmi v Praze, ale i k budování nových objektů a zabezpečených oblastí v Praze a na Moravě. Celkem bylo zpracováno 6 nových projektů fyzické bezpečnosti.

V oblasti fyzické bezpečnosti GIBS přijala a realizovala opatření k posílení režimových postupů a technické ochrany objektů GIBS za účelem zajištění OUI v souladu s požadavky zákona o OUI a vyhlášky č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2019 došlo k výměně většiny starých skartovacích strojů používaných k ničení utajovaných informací. Bylo provedeno celkem 14 ověření opatření fyzické bezpečnosti.

Lze konstatovat, že GIBS v oblasti zajištění fyzické bezpečnosti OUI splňuje požadavky uvedených právních předpisů. V závislosti na získání finančního krytí je plánováno vybudování nového bezpečnějšího vstupu do centrály GIBS.

K 31. 12. 2019 bylo u inspekce stanoveno celkem 23 objektů, z toho: 19 objektů bylo zařazeno do kategorie Vyhrazené, 3 objekty do kategorie Důvěrné a 1 objekt do kategorie Tajné. V objektech je zřízeno celkem 46 zabezpečených oblastí, všechny ve třídě II. Zabezpečených oblastí v kategorii Vyhrazené je 39, v kategorii Důvěrné 6 a v kategorii Tajné 1.

2.3 Bezpečnost informačních a komunikačních systémů

U inspekce jsou provozovány celkem 4 informační systémy nakládající s utajovanými informacemi (dále jen „informační systém“) certifikované Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost (dále jen „NÚKIB“), jejichž bezpečnostní správa je zajišťována pověřenými bezpečnostními správci. Jedná se o informační systém VYZA, DUHOVKA, VegaD-2G a VegaT-2G. Celkový počet činí 31 počítačových sestav.

V roce 2019 byla vypracována nová bezpečnostní dokumentace, na jejímž základě pracovník NÚKIB opakovaně certifikoval informační systém DUHOVKA pro zpracování utajovaných informací do stupně utajení Důvěrné. Úspěšně provedené testy bezpečnosti umožnily bezpečnostnímu řediteli inspekce vydat Povolení k provozu informačního systému.

Také v roce 2019 organizovalo oddělení bezpečnostního ředitele, v souladu s vyhláškou NBÚ č. 523/2009 Sb., o bezpečnosti informačních a komunikačních systémů a dalších elektronických zařízení nakládajících s utajovanými informacemi a o certifikaci stínících komor, školení bezpečnostních správců informačních systémů VYZA a DUHOVKA.

Informační systémy VegaD-2G a VegaT-2G jsou informační systémy MV ČR, které poskytují datovou (e-mailovou) a komunikační (telefonní) službu. V roce 2019 byl NÚKIB certifikován informační systém VegaD-2G, který nahradil dosud používaný informační systém VEGA-D.

Na lokálním pracovišti informačního systému VegaD-2G bylo nově zřízeno tzv. podací místo, které je určeno k přijímání a odesílání utajované informace do stupně utajení Důvěrné, citlivé nebo neutajované informace v elektronické podobě formou e-mailové zprávy.

V roce 2019 řešilo oddělení bezpečnostního ředitele ve své kompetenci celkem 5 drobných provozních bezpečnostních incidentů v informačním systému VYZA. Při provozování informačních systémů DUHOVKA, VEGA-D, VegaD-2G a VegaT-2G k žádnému bezpečnostnímu incidentu ve sledovaném období nedošlo.

Ochrana utajovaných informací v kopírovacím zařízení, zobrazovacím zařízení nebo psacím stroji s pamětí, které nejsou součástí informačního nebo komunikačního systému (dále jen „elektronické zařízení“) je zajišťována na základě Bezpečnostní provozní směrnice elektronického zařízení.

K 31. 12. 2019 bylo evidováno celkem 15 elektronických zařízení určených ke zpracovávání utajovaných informací (kopírovacích zařízení). Žádné jiné elektronické zařízení určené ke zpracovávání utajovaných informací (zobrazovací zařízení, psací stroj s pamětí, fotoaparát apod.) u inspekce nebylo ve sledovaném období evidováno. Během roku 2019 nebylo hlášeno ani zaznamenáno zpracovávání utajované informace v rozporu s vydanou Bezpečnostní provozní směrnicí kopírovacího zařízení.

Kryptografickou ochranu utajovaných informací zajišťuje pro GIBS bezpečnostní odbor MV ČR certifikovanými kryptografickými prostředky pro nakládání s utajovanými informacemi do stupně utajení Důvěrné, resp. Tajné. Kryptografické prostředky jsou nainstalovány v objektu (zabezpečené oblasti) kategorie Tajné v Praze 6 a zajišťují bezpečný přenos utajovaných datových zpráv a bezpečnou komunikaci vládního utajeného spojení informačních systémů VegaD-2G a VegaT-2G.

V průběhu hodnoceného roku GIBS jako zadavatel nežadávala žádnou veřejnou zakázku mimo zadávací řízení z důvodu ochrany utajovaných informací, ani neoznamovala NBÚ skutečnost, že v zadávacím řízení stanovila opatření k zajištění ochrany utajované informace.

2.4 Vzdělávání a preventivní činnost

V závěru roku 2019 bylo provedeno pravidelné proškolení všech příslušníků a zaměstnanců v oblasti administrativní, personální a fyzické bezpečnosti, včetně bezpečnosti informačních a komunikačních systémů. Cílem proškolení bylo osvojení si zásad a principů ochrany utajovaných informací a tím i maximální snížení rizika porušování povinnosti při OUI uložených zákonem a prováděcími předpisy. V průběhu celého roku byla pravidelně ověřována opatření fyzické bezpečnosti. V rámci zajištění OUI byla průběžně poskytována metodická, konzultační a poradenská činnost všem organizačním součástem inspekce.

Na základě celkového vyhodnocení, které vychází z vlastní praktické, preventivní, metodické a kontrolní činnosti, je možno konstatovat, že ochrana utajovaných informací v roce 2019 byla u GIBS zajištěna v souladu s požadavky zákona o OUI, prováděcích právních předpisů a interních aktů řízení.

3 KONTROLA V GENERÁLNÍ INSPEKCI BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

3.1 Vnější kontrola

Vnější kontroly jsou v GIBS prováděny orgány a institucemi, které mají podle příslušných zákonů právo provádět kontroly jednotlivých dílčích činností. V roce 2019 neproběhla u GIBS žádná kontrola.

Kontrolní orgány Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Základní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (dále jen „PSP“) k činnosti GIBS byl zřízen na základě zákona o GIBS.²⁾ Se Stálou komisí pro kontrolu činnosti GIBS (dále jen „kontrolní komise“) byly nastaveny parametry součinnosti a vymezeny oblasti kontrolní činnosti již při prvním ustanovení po volbách do PSP v roce 2013.

Ze strany GIBS je poskytována plná spolupráce k naplnění všech zákonných zmocnění této kontrolní komise. Kontrolní komisi byla v průběhu roku 2019, mimo jiné, poskytnuta součinnost formou písemného stanoviska ve 43 případech, z toho 16 stanovisek bylo zpracováno oddělením vnitřní kontroly a 27 stanovisek kanceláří ředitele.

Současně je kontrola prováděna další kontrolní komisí PSP, a to komisí pro kontrolu použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, použití sledování osob a věcí a rušení provozu elektronických komunikací. Této komisi bylo v roce 2019 kanceláří ředitele poskytnuto jedno stanovisko.

3.2. Vnitřní kontrola

Vnitřní kontrolní činnosti GIBS jsou zajištěny oddělením vnitřní kontroly a interním auditorem.

Oddělení vnitřní kontroly

Oddělení vnitřní kontroly (dále jen „OVK“) bylo v roce 2019 v rámci organizační struktury GIBS součástí odboru kontroly. OVK provádí vyhledávání, odhalování a prověřování trestné činnosti příslušníků a zaměstnanců GIBS, v rozsahu a postupem podle příslušných právních předpisů. Dále prověřuje stížnosti a podněty na příslušníky a zaměstnance GIBS a provádí vnitřní kontrolu.

V roce 2019 pracovníci OVK přijali celkem 46 stížností. Z toho prověřovali 29 stížností na úřední postup a 10 stížností na chování či jednání příslušníků a zaměstnanců GIBS. Z celkového počtu byly 2 stížnosti vyhodnoceny jako částečně důvodné a 36 jako nedůvodné, 1 stížnost postoupena pro nepříslušnost. V případě

^{2) 2)} Viz ustanovení § 57 zákona o GIBS.

částečně důvodných stížností byl vždy vyrozuměn příslušný služební funkcionář za účelem přijetí adekvátních opatření k zamezení závadného jednání či postupu. Do roku 2020 bylo celkem převedeno 10 stížností.

Tabulka č. 5 – Struktura stížností na pracovníky GIBS

Struktura stížností		Důvodné
29 x stížnost na úřední postup	4x na průtahy a nečinnost při prošetřování věci	0
	3x na postup při vyrozumívání	1x částečně
	14x na postup a způsob při vyřízení věci	0
	3x na postup při příjmu podání	1x
	2x na neumožnění nahlédnutí do spisu	1x částečně
	1x na odepření předání úředního záznamu	0
	2x stížnost opakovaná – vyřízení předch. stížnosti	0
10x stížnost na chování	1x na nevhodné chování mimo službu	0
	7x na nevhodné chování při podání vysvětlení	0
	2x na nevhodné chování při příjmu oznámení	0

Pracovníci OVK provedli celkem 61 kontrolních šetření na základě podnětu na protiprávní jednání příslušníků a zaměstnanců GIBS. Z tohoto počtu byly 2 případy předány k dalšímu opatření příslušnému služebnímu funkcionáři.

V roce 2019 bylo pracovníky OVK vedeno 6 trestních spisů v režimu prověřování, přičemž v 1 případě byl podán návrh na zahájení trestního stíhání a v 1 případě byl příslušník GIBS odevzdán ke kázeňskému projednání. V roce 2019 nebyl trestně stíhán žádný příslušník, byl trestně stíhán 1 zaměstnanec GIBS. V tabulce č. 6 jsou znázorněny výstupy činnosti OVK za rok 2019 ve srovnání s rokem 2018.

Tabulka č. 6 - Výstupy činnosti oddělení vnitřní kontroly GIBS

Typ činnosti oddělení vnitřní kontroly GIBS		2018	2019	
podněty fyzických a právnických osob	Celkem	52	46	
	stížnost na chování a jednání	14	10	
	stížnost na úřední postup	38	29	
	důvodné a částečně důvodné	10	2	
	Nedůvodné	42	36	
vlastní kontrolní průzkumy	Celkem	48	57	
	se zjištěním poznatku o protiprávním jednání	5	2	
	bez poznatku	43	55	
trestní řízení	prověřováno podezření z TČ	9	6	
	zahájeny úkony trestního řízení	2	1	
	návrh na zahájení trestního stíhání	1	1	
	odevzdání ke kázeňskému projednání	1	1	

Interní audit

Interní audit je v GIBS zřízen v souladu se zákonem č.320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o finanční kontrole“), ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2019 došlo k odchodu dosavadního auditora, nový auditor zahájil činnost v srpnu 2019. V souvislosti s aktuálními potřebami GIBS byl upraven Plán auditů 2019, počet naplánovaných auditů zůstal nezměněn. První audit zaměřený na proces oběhu a schvalování dokumentů předkládaných ekonomickým odborem proběhl v souladu s upraveným plánem činnosti interního auditu. U druhého auditu došlo k časové prodlevě z důvodu pozdějšího zahájení auditu způsobeného účastí auditora na počátečních školeních a probíhající inventarizaci na odboru ekonomickém, na jehož činnost byl druhý audit zaměřen.

Auditorem nebyly zjištěny závady vysoké závažnosti. Byl odhalen drobný nesoulad týkající se pořadí kroků při postupu u zpracování veřejné zakázky a několik závad ve smluvní dokumentaci. Pro nápravu tohoto stavu bylo navrženo několik změn vnitřních legislativních aktů a vzorových dokumentů s cílem zkvalitnění procesu, posílení vnitřní kontroly a prohloubení spolupráce mezi některými odděleními. V daném období bylo předloženo 5 zjištění, kdy na základě vydaného doporučení jsou aktuálně nedostatky odstraňovány.

Rizika v roce 2019 byla řízena a sledována prostřednictvím jednotného systému, který je vypracován v rámci GIBS.

Na rok 2020 jsou plánovány 4 audity, které se budou zaměřovat zejména na činnost sekce náměstka ředitele pro podporu výkonu služby. Audity se zaměří například na škodní komise nebo vznik a zánik oprávnění k přístupu do elektronických systémů GIBS.

4 SPOLUPRÁCE

4.1 Bezpečnostní sbory

V rámci jednání k různým tématům se vedení GIBS pravidelně setkává s vedením všech BS. Probíhají rovněž koordinační schůzky v případě potřeby řešení nenadálých problémů. Spolupráce je uskutečňována jak s pracovníky vnitřních kontrol těchto sborů, tak s manažery všech úrovní řízení. Spolupracuje se také při získávání příslušníků s kvalifikačními a odbornými předpoklady pro výkon služby u GIBS.

Vedením GIBS je nastavována spolupráce s BS, kdy v rámci této spolupráce se pracuje na uzavření vzájemných dohod. Spolupráce s P ČR, CS ČR a VS ČR probíhá mimo jiné na vrcholné úrovni v rámci jednání Metodické rady pro BS zřízené ředitelem GIBS. Jsou nastaveny mechanismy spolupráce a předávání informací s jednotlivými kontrolními pracovišti Policejního prezidia ČR, Generálního ředitelství VS ČR a Generálního ředitelství cel. Výkonná pracoviště GIBS úzce spolupracují s řediteli krajských ředitelství P ČR za účelem nastavení pravidel součinnosti na teritoriální úrovni.

Součinnost GIBS a zpravodajských služeb v ČR je zaměřena zejména na výměnu informací, kriminalisticko-technické činnosti a operativně pátrací činnosti.

Stále probíhá také úzká spolupráce s Vojenskou policií, především v oblasti kriminalisticko-technické činnosti.

4.2 Státní zastupitelství

V rámci orgánů činných v trestním řízení, je pro činnost GIBS spolupráce se státními zastupitelstvími stěžejní. Tato spolupráce se řídí především trestním řádem. Státní zástupce je pro GIBS orgánem, který po linii trestního řízení vykonává dozor nad zákonností v přípravném řízení s tím, že případné pokyny státního zástupce jsou pro policejní orgán GIBS závazné. Drtivou většinu trestních věcí dozorují krajská státní zastupitelství, v Praze městské státní zastupitelství. Případy s přesahem např. do hospodářské kriminality pak může dozorovat i vrchní státní zastupitelství. GIBS se snaží udržovat vysokou úroveň součinnosti.

Za rok 2019 se nám dle našeho názoru i zpětné vazby ze soustavy státního zastupitelství povedlo prohloubit vzájemnou spolupráci jak v trestním řízení, tak i v oblasti vzdělávání.

4.3 Spolupráce s ostatními subjekty

Pro zajištění efektivní činnosti spolupracuje GIBS také s dalšími subjekty veřejné správy. Jde zejména o oblasti výměny informací, kriminalisticko-technické činnosti, operativně pátrací činnosti a logistické podpory. To se týká Finančního analytického úřadu, Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových a dalších subjektů státní správy. Z ostatních subjektů spolupracuje GIBS především s útvary integrovaného

záchranného systému ČR, jednotkami obecní a městské policie, Magistrátem hl. m. Prahy a samosprávami měst a obcí.

Specifickou oblastí je spolupráce a součinnost GIBS s veřejným ochráncem práv, úřadem vládního zmocněnce pro zastupování ČR před Evropským soudem pro lidská práva a Oddělením pro koordinaci boje s korupcí Úřadu vlády ČR.

Další specifickou oblastí je rovněž spolupráce s vnějšími kontrolními subjekty, mezi které patří Národní bezpečnostní úřad, Úřad pro ochranu osobních údajů a další instituce. GIBS těmto institucím poskytuje v rámci výměny informací plnou součinnost, která vyplývá z právního postavení subjektů a jejich zákonných zmocnění.

4.4 Mezinárodní spolupráce

Byly posilovány základy mezinárodní spolupráce GIBS se zahraničními partnery stavějící na učení se a sdílení nejlepší praxe. Taktéž byla zahájena první fáze budování bilaterálních vztahů - aliance s obdobnými orgány ze sousedních zemí (Rakousko a Slovensko), která budou v následujících letech rozšiřována zejména o další sousední země. Vedení GIBS vedla jednání se styčnými důstojníky policejních sborů působících v České republice (Německo, Rakousko, USA, Gruzie).

V rámci Programu bezpečnostní rozvojové spolupráce MV ČR na rok 2019 GIBS úspěšně realizovala projekty v Moldavsku a Srbsku, které navazovaly na projekty z předchozích let. GIBS předáním „best practice“ v oblasti zkoušek spolehlivosti také napomáhá k posilování demokratických principů v Moldavsku.

GIBS se zúčastnila 19. odborné konference a valného shromáždění EPAC/EANC ve Stockholmu. EPAC/EACN (European Partners Against Corruption/European Contact-points Network Against Corruption – Evropští partneři proti korupci/Evropská síť kontaktních bodů proti korupci) tvoří neformální síť policejních orgánů a protikorupčních orgánů z členských států EU, Rady Evropy a Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF).

4.5 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

GIBS v průběhu roku 2019 plnila úkoly povinného subjektu vyplývající z ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon 106/1999 Sb.“)

V roce 2019 vyřizovala GIBS celkem 68 žádostí o informace ve smyslu zákona 106/1999 Sb. Ve 23 případech bylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí (úplném) a v 7 případech bylo vydáno rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti ve smyslu

ustanovení § 15 zákona 106/1999 Sb. Proti těmto rozhodnutím bylo v 11 případech podáno odvolání.

V roce 2019 nebyl vyhlášen žádný rozsudek soudu, kterým by bylo přezkoumáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace.

V souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle zákona č. 106/1999 Sb. vynaložila GIBS za náhradu řízení v roce 2019 finanční částku ve výši 3.000,- Kč. (Rozsudek Městského soudu v Praze, vedený pod sp. zn. 8A 77/2018 byl opatřen doložkou právní moci dne 14. 12. 2018, platba byla provedena v lednu 2019.)

V roce 2019 byly podány 3 stížnosti proti postupu povinného subjektu. Stížnosti byly podány z důvodů uvedených v ustanovení § 16a odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., kvůli nespokojenosti s postupem povinného subjektu a tvrzenému neposkytnutí informací v požadovaném rozsahu.

V prvním případě byly námitky stěžovatele vyhodnoceny jako nedůvodné a postup povinného subjektu byl potvrzen. V druhém případě byl stěžovatel vyzván k odstranění vad podání, na které nereagoval, podstatné vady podání ve stanovené lhůtě neodstranil a řízení ve věci stížnosti tak bylo usnesením zastaveno. V případě třetím bylo stěžovateli vyhověno a požadované informace byly doplněny.

Další informace vztahující se k uplatňování zákona č. 106/1999 Sb., v platném znění, taxativně vymezené v ustanovení § 5 zákona tohoto zákona jsou zveřejněny na úřední desce před vstupem do sídla úřadovny GIBS, a současně na elektronické úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup na adrese internetových stránek www.gibs.cz.

4.6 Vztahy s veřejností a médii

Komunikace s veřejností, zejména příjem oznámení, podnětů a dotazů, je na GIBS zajišťována prostřednictvím nepřetržité služby na centrálním pracovišti v Praze. Další způsob kontaktu s veřejností je umožněn prostřednictvím podatelny, emailové a datové schránky. Na úřední desce a internetových stránkách GIBS jsou vyvěšeny povinně zveřejňované informace, zprávy o činnosti GIBS a kontakty na jednotlivá oddělení GIBS v rámci celé ČR.

Mediální komunikace byla a je zajišťována primárně cestou tiskové mluvčí a to buď osobně, telefonicky, elektronicky nebo prostřednictvím zveřejňovaných tiskových zpráv na oficiálních webových stránkách www.gibs.cz, kterých bylo v roce 2019 zveřejněno celkem 16. Tiskové zprávy se týkaly ve většině případů protiprávních jednání příslušníků a zaměstnanců BS.

5 EKONOMIKA A PERSONALISTIKA

Za problematiku ekonomického zabezpečení na GIBS odpovídá vedoucí ekonomického odboru. Ten přímo řídí ekonomický odbor, který zahrnuje pracoviště veřejných zakázek a odborně způsobilou osobu v oblasti BOZP a PO, dále oddělení finančně-plánovací a oddělení správy majetku. Pracovníci těchto oddělení provádí veškeré činnosti, které vyplývají z postavení GIBS jako samostatné organizační složky státu s vlastní rozpočtovou kapitolou, a z aktuálních potřeb organizace.

Hospodaření s veřejnými prostředky v letech 2016 – 2017 včetně nastavení a funkčnosti vnitřního kontrolního systému bylo předmětem veřejnosprávní kontroly zahájené Ministerstvem financí v únoru 2018 a prováděné podle § 7 odst. 3 zákona č. 320/2000 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. Čtyři zjištěné závady, z nichž tři se týkaly ekonomického úseku, byly předány k došetření Finančnímu úřadu pro Prahu 1, který v roce 2019 u závad týkajících se ekonomického úseku konstatoval, že nedošlo k porušení rozpočtové kázně. U závady týkající se personálního úseku byla uložena sankce, u které bylo požádáno o její prominutí a v současné době se čeká na vyřízení žádosti.

5.1 Rozpočet

Usnesením č. 420 ze dne 19. 12. 2018 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky zákon o státním rozpočtu České republiky na rok 2019. Pro kapitolu 376 - Generální inspekce bezpečnostních sborů byl schválen celkový objem příjmů ve výši 69.450.396 Kč a celkový objem výdajů ve výši 405.838.074 Kč.

V průběhu II. čtvrtletí 2019 byl rozpočet kapitoly navýšen o částku 342.000 Kč na úkor rozpočtu kapitoly 314 – Ministerstvo vnitra na realizaci projektů Bezpečnostní rozvojové spolupráce v roce 2019.

Ke konci III. čtvrtletí 2019 byl rozpočet kapitoly navýšen o částku 15.000.000 Kč, na vrub kapitoly 398 – Všeobecná pokladní správa, položka Vládní rozpočtová rezerva, která byla účelově určena na „sociální dávky“. Konkrétně byly navýšeny výdaje na odchodné o částku 1.400.000 Kč a na výplatu výsluhového příspěvku o částku 13.600.000 Kč.

Ve IV. čtvrtletí 2019 byl rozpočet kapitoly navýšen o částku 6.278.458 Kč, na vrub kapitoly 398 – Všeobecná pokladní správa, položka Vládní rozpočtová rezerva, která byla účelově určena na „zvýšení výdajů GIBS na změnu systemizace pro rok 2019 v oblasti služebních příjmů dle usnesení vlády ČR č. 694/2019“, čímž bylo odstraněno znevýhodnění GIBS oproti jiným bezpečnostním sborům ve mzdové oblasti, které vzniklo v průběhu přípravy návrhu rozpočtu na rok 2019.

V průběhu roku byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 8.181.614,80 Kč, takže Konečný rozpočet výdajů byl ve výši **435.640.146,80 Kč**.

Celkové výdaje za rok 2019 dosahují 105,00 % roku 2018, z toho běžné výdaje představují 104,69 % výše běžných výdajů roku 2018 a kapitálové výdaje dosahují 130,64 % kapitálových výdajů roku 2018.

Tabulka č. 7 - Rozpočet GIBS v roce 2019 (Kapitola 376)

(v tis. Kč)

Základní ukazatele	2016	2017	2018	2019	Index 2019/2018
Příjmy celkem	44 834,48	58 390,39	65 924,67	68 481,46	103,88%
Výdaje celkem	282 522,69	374 944,52	406 274,93	426 578,53	105,00%
Z toho běžné výdaje	276 943,19	353 223,84	401 400,69	420 210,99	104,69%
Z toho kapitálové výdaje	5 579,50	21 720,68	4 874,24	6 367,54	130,64%

Příjmy kapitoly 376 dosáhly celkové výše 68.481,46 tis. Kč. Z této částky připadá na pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti GIBS částka 66.488,76 tis. Kč oproti rozpočtu po změnách ve výši 69.450,40 tis. Kč. Tyto příjmy tedy byly plněny na 95,74 %. Na tuto skutečnost měl vliv zejména odečet úhrnu zúčtovaných dávek nemocenského pojištění od pojistného dle § 25 odst. 6 zákona č. 589/1992 S. o pojistném na sociálním zabezpečení či zohlednění dle § 15a) téhož zákona a dále i objem vyplacených mzdových prostředků příslušníků GIBS za měsíc prosinec 2018, který byl nižší, než objem za měsíc prosinec 2019. Příjmy z pojistného jsou rozpočtovány z objemu mzdových prostředků příslušníků za příslušný rok, ale odvod za měsíc prosinec je příjmem roku následujícího.

Nedaňové příjmy byly vykázány v celkové výši 1.135,97 tis. Kč. Z nich připadá na příjmy za pořizování kopií spisů dle trestního řádu částka ve výši 1,59 tis. Kč, na příjmy za úhradu nákladů za provoz ve služebních bytech částka ve výši 58,55 tis. Kč. Na příjmy z pronájmu majetku (zejména se jedná o ubytování „cizích rekreatantů“ v rekreačním zařízení) připadá částka ve výši 173,34 tis. Kč. Za pokuty uložené v trestním řízení bylo vybráno 88,80 tis. Kč. Dále je zde zařazena částka 1,33 tis. Kč za odprodej nepotřebného drobného dlouhodobého majetku. Přijatá plnění od pojišťoven za škody na služebních dopravních prostředcích byla přijata částka ve výši 191,65 tis. Kč a ostatní nekapitálové náhrady, zejména za inkasované dobropisy za vyúčtování energií a služeb za rok 2018 za objekty a služební byty a za náhrady za škody způsobené příslušníky či zaměstnanci GIBS, byly ve výši 622,04 tis. Kč. V rámci neinvestičních přijatých transferů je zařazena částka

855,40 tis. Kč, která představuje zbylou část nevyčerpaných mzdových prostředků, včetně výdajů s nimi souvisejících, za prosinec roku 2018.

Výdaje kapitoly 376 byly čerpány částkou ve výši 426.578,53 tis. Kč. Z této částky připadá na běžné výdaje 420.210,99 tis. Kč a na kapitálové výdaje částka 6.367,54 tis. Kč.

Největší podíl na výdajích, přes tři čtvrtiny, tvořily náklady na platy a ostatní provedenou práci, včetně příslušenství, pro příslušníky a zaměstnance. Tento poměr zcela odpovídá významu, který pro GIBS mají lidské zdroje.

V rámci běžných výdajů bylo na **platy a ostatní platby za provedenou práci**, včetně příslušenství, vynaloženo **331.428,74 tis. Kč**. Oproti roku 2018 bylo čerpání vyšší o 12.522,33 tis. Kč. Tento nárůst je jednak způsoben navýšením objemu mzdových prostředků na rok 2019 o 2% a dále navýšením výdajů GIBS v této oblasti na odstranění znevýhodnění oproti jiným bezpečnostním sborům z období přípravy návrhu rozpočtu na rok 2019. Z celkově vyčerpané částky 331.428,74 tis. Kč připadla na platy zaměstnanců částka 26.518,89 tis. Kč a na platy příslušníků GIBS částka 216.317,50 tis. Kč. Na odměny za práci podle dohod uzavíraných podle zákoníku práce mimo pracovní poměr bylo vynaloženo 663,00 tis. Kč včetně částky 443,80 tis. Kč, která představuje zapojené nároky z nespotřebovaných výdajů, které byly čerpány v souladu s ustanovením § 47 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Z důvodu menšího rozsahu provedených prací mimo pracovní poměr tak došlo k nedočerpání částky 1.196,78 tis. Kč. Na kázeňské odměny příslušníků, vyplácené dle § 49, zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, byla vynaložena částka 1.234,00 tis. Kč.

Na povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti byla vyčerpana částka ve výši 81.838,62 tis. Kč a na převody FKSP pak částka 4.856,73 tis. Kč. Zvýšené čerpání v roce 2019 vychází z navýšení mzdové základny pro výpočet těchto příslušenství.

Tabulka č. 8 - Výdaje na lidské zdroje v roce 2019 (Kapitola 376) (v tis. Kč)

Základní ukazatele	2016	2017	2018	2019	Index 2018/2017
Mzdové náklady vč. souvisejících výdajů	218 404,03	291 221,03	318 906,41	331 428,74	103,93%
Sociální dávky	15 488,19	15 770,37	37 066,94	43 621,13	117,68%

Na oblast osobních výdajů navazují vyplacené sociální dávky, které tvoří zejména výsluhové náležitosti (odchodné a výsluhový příspěvek), tj. mandatorní výdaje vyplácené příslušníkům při ukončení služebního poměru.

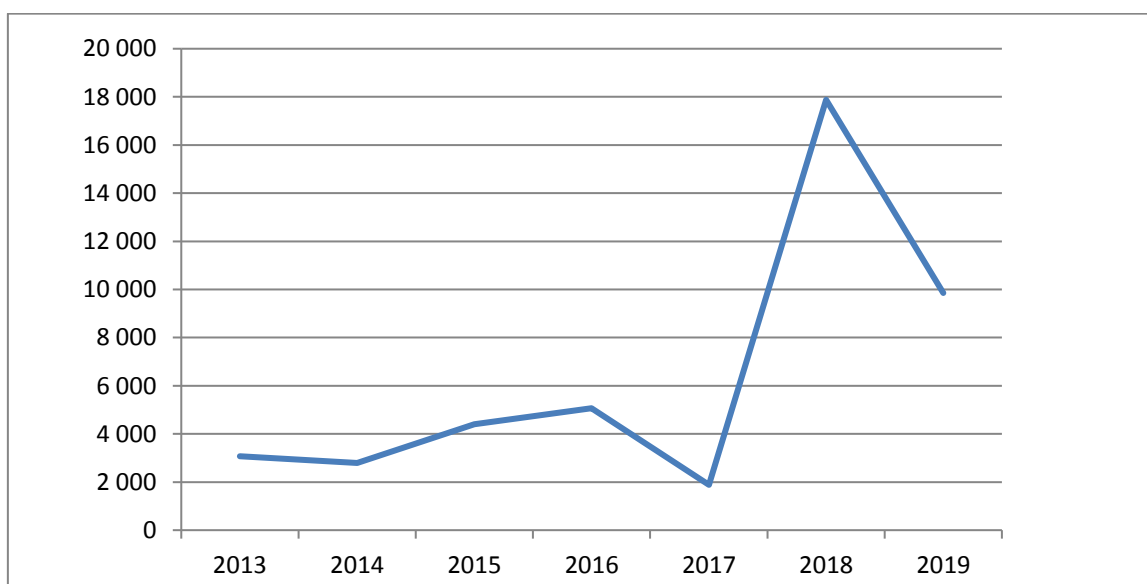
Na sociální dávky bylo celkem vyčerpáno 43.621,13 tis. Kč. Z této celkové částky připadá na nemocenské, které je vyplácené nad 30. den trvání pracovní neschopnosti příslušníků GIBS částka ve výši 604,40 tis. Kč a na peněžitou pomoc v mateřství připadá částka ve výši 63,72 tis. Kč. Čerpání výdajů na nemocenské představuje oproti minulým létům nárůst, který byl dán vyšší nemocností příslušníků GIBS. U výdajů na peněžitou pomoc v mateřství bylo čerpání v roce 2019 nižší než v předcházejících letech, což bylo způsobeno nižším počtem osob čerpajících tuto sociální dávku.

Na odchodném bylo vyplaceno 9.857,68 tis. Kč, tedy o 8.020,16 tis. Kč méně než v roce 2018. Celková výše vyplaceného odchodného se odvíjí od počtu ukončených služebních poměrů. V roce 2019 ukončilo služební poměr celkem 24 příslušníků GIBS, což je oproti roku 2018, kdy ukončilo služební poměr celkem 44 příslušníků GIBS, výrazný pokles. I přes tuto skutečnost došlo v oblasti odchodného k tenzi a rozpočet kapitoly byl účelově posílen z kapitoly Všeobecná pokladní správa o částku 1.400,00 tis. Kč, která byla zcela vyčerpána.

Tabulka č. 9 - Odchodné včetně grafického znázornění

(v tis. Kč)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Odchodné	3 071,21	2 793,74	4 400,10	5 070,98	1 882,81	17 877,84	9 857,68

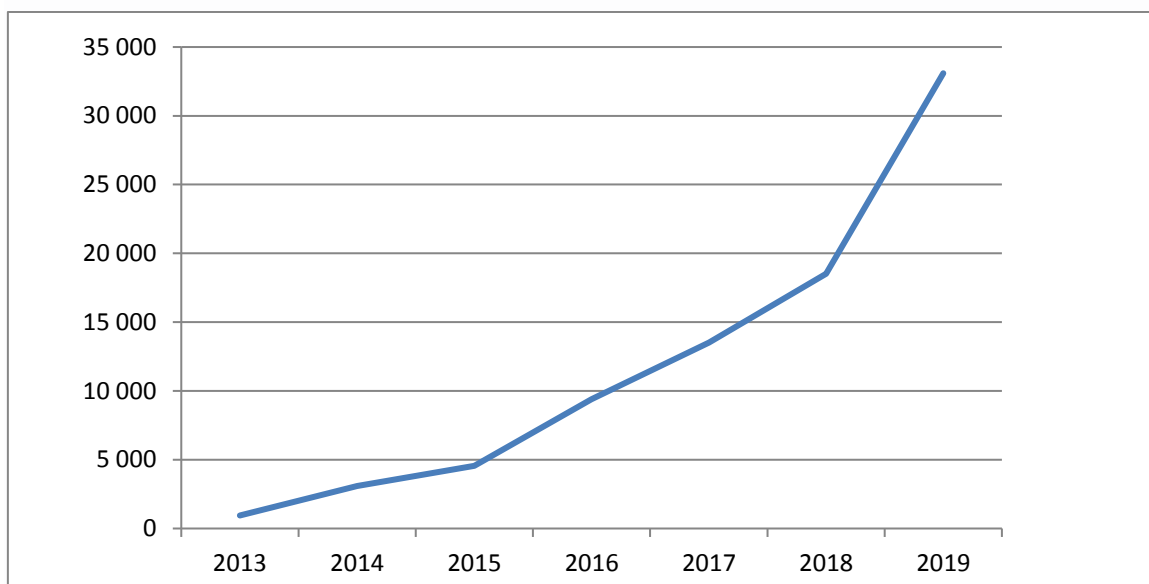

Výsluhový příspěvek byl vyplacen ve výši 33.095,33 tis. Kč a oproti roku 2018 zaznamenala výplata této dávky nárůst o 14.586,21 tis. Kč. Na nárůstu výplaty výsluhového příspěvku má podíl jak vlna odchodů z roku 2018, tak i skutečnost, že zatím jen 7 bývalých příslušníků GIBS dosáhlo důchodového věku a tudíž zatím ve většině případů nedochází k souběhu výplaty výsluhového příspěvku s důchody.

Zde pak, dle § 160, zákona č. 361/2003 Sb., zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, dochází k výplatě výsluhového příspěvku pouze tehdy, jestliže je vyšší než některý z důchodů (starobní či invalidní), a to ve výši rozdílu mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem. Ke konci roku 2019 byl výsluhový příspěvek vyplácen 111 bývalým příslušníkům GIBS. Stejně jako v oblasti odchodného, tak i v oblasti výplaty výsluhového příspěvku došlo v roce 2019 k finanční tenzi a rozpočet kapitoly byl účelově posílen z kapitoly Všeobecná pokladní správa o částku 13.600,00 tis. Kč, která byla zcela vyčerpána.

Tabulka č. 10 - Výsluhový příspěvek včetně grafického znázornění (v tis. Kč)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Výsluhový příspěvek	944,52	3 086,40	4 546,36	9 402,21	13 508,00	18 509,12	33 095,33

Za ostatní běžné výdaje bylo uhrazeno celkem 45.161,11 tis. Kč.

Z výdajů na odměny za užití duševního vlastnictví bylo vyčerpáno 412,29 tis. Kč zejména na odměny za užití počítačových programů.

V seskupení Výdaje na některé úpravy hmotných věcí bylo vyčerpáno 106,81 tis. Kč na podlimitní technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku, kdy objemově nejvýznamnější akcí byla úprava chodbových dveří včetně napojení na EPS v budově areálu ve Skokanské ulici v Praze.

Za nákup materiálu byla v rámci celého seskupení položek uhrazena částka ve výši 4.742,60 tis. Kč, finanční prostředky byly použity zejména na nákup drobného hmotného dlouhodobého majetku (2.740,98 tis. Kč) a ostatního materiálu (1.888,91 tis. Kč). Z položky drobného hmotného dlouhodobého majetku byl zejména uhrazen nákup spojovací techniky v celkové výši 994,50 tis. Kč, skartovací stroje

ve výši 103,08 tis. Kč a nákup kancelářského nábytku ve výši 293,61 tis. Kč, kterým byl částečně obměněn a doplněn kancelářský nábytek v objektech Praha – Skokanská, dále pak na pracovišti pro Prahu a Středočeský kraj v Praze v novém objektu v areálu Praze Krči. Ze zbývajících prostředků byla pořízena kriminalistická a výpočetní technika jak pro přímý výkon služby, tak i ostatní vybavení sloužící k zajištění podpory výkonu služby.

Nákup spotřebního materiálu zahrnoval zejména nákup tonerů pro výpočetní techniku ve výši 310,24 tis. Kč, dále pak nákup komponentů k výpočetní technice, které slouží jak k navýšení výkonu stávající kriminalistické a výpočetní techniky, tak i k jejím opravám. Významnou položkou je i nákup pneumatik pro služební dopravní prostředky. Zbylé finanční prostředky byly spotřebovány za výdaje nutné k zajištění jak vlastního výkonu služby, tak i k zajištění provozu jednotlivých expozitur. Zbývajících výdaje představují nákup potravin k zajištění stravování při celostátních služebních poradách, nákup ochranných pomůcek, zdravotnického materiálu k doplnění lékárníček na jednotlivých expoziturách, autolékárniček, pracovních oděvů a obuvi pro zaměstnance GIBS a odborných knih a publikací.

Úroky a ostatní finanční výdaje byly čerpány ve výši 23,62 tis. Kč za realizované kurzové ztráty při zpětném prodeji valut v souvislosti se služebními cestami do zahraničí.

Za nákup vody, energie a paliv bylo vyčerpáno 9.708,51 tis. Kč, což je srovnatelné čerpání jako v loňském roce. Největší část spotřebovaných finančních prostředků připadá na nákup pohonných hmot do služebních dopravních prostředků ve výši 5.331,25 tis. Kč. Čerpání těchto výdajů je, při srovnatelném počtu ujetých kilometrů, obdobné jako v roce 2018. Zbylou část výdajů tvoří finanční prostředky vynaložené na zajištění provozu jak hlavní budovy ve Skokanské ulici, tak i jednotlivých expozitur a služebních bytů, kdy největší objem tvoří výdaje za spotřebu elektrické energie a plynu.

Za nákup služeb bylo vyčerpáno 12.248,20 tis. Kč. Největší objem finančních prostředků ve výši 3.688,17 tis. Kč připadá na úhradu nájemného za prostor v objektech, které nejsou ve vlastnictví České republiky. Jedná se zejména o pracoviště pro Prahu a Středočeský kraj v Praze, kde byl v objektu areálu Na Dračkách ukončen pronájem k 30. 6. 2019 a od 1. 6. 2019 byly pro tyto expozitury nově pronajaty prostory v areálu Pod Višňovkou, v Praze Krči. Dále se jednalo o prostory expozitur v Liberci a Plzni. Za ostatní služby bylo celkem uhrazeno 3.468,93 tis. Kč. V ostatních službách jsou zahrnuty, mimo jiné, finanční prostředky spojené s provozem prostor v nájemných objektech, výdaje na provedení STK u služebních dopravních prostředků či revize spojené s provozem a zabezpečením jednotlivých budov. Za služby radiokomunikací a telekomunikací bylo uhrazeno

2.416,36 tis. Kč. Další významnou položkou jsou výdaje za podporu užívání softwarových produktů ve výši 2.243,75 tis. Kč. Zbývající část výdajů tvoří poštovné, poplatky za služby spojené se správou budov a služebních bytů, školení a vzdělávání pracovníků a další související služby.

V rámci ostatních nákupů bylo vyčerpáno 8.284,45 tis. Kč, což znamená nárůst oproti předchozímu roku. Finanční prostředky byly použity zejména na zajištění oprav a údržby služebních dopravních prostředků ve výši 3.204,80 tis. Kč. V rámci stavebních oprav a udržovacích prací byly z objemově významnějších prací provedeny opravy střešní krytiny v objektu v objektu expozitury v Ústí nad Labem, oprava zatékání do oken v budově areálu Praha, Skokanská a byly provedeny stavební opravy v účelovém zařízení Barrandov. Do čerpání výdajů tohoto seskupení se výrazně promítá i výplata náhrady za neposkytnutí služební výstroje příslušníkům GIBS, vyplácená dle § 134 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ve výši 1.749,37 tis. Kč, výdaje spojené s tuzemským i zahraničním cestovním ve výši 950,69 tis. Kč a uhrazeny byly též licence k programovému vybavení ve výši 186,01 tis. Kč. Zbylé výdaje představují výdaje na pohoštění a účastnické poplatky na tuzemských konferencích.

Výdaje související s neinvestičními nákupy byly vyčerpány ve výši 3.418,22 tis. Kč a použity byly zejména na úhradu znalečného, výplatu odměn advokátům ex-offo a svědečného v souvislosti se služební činností GIBS v celkové výši 2.896,39 tis. Kč. Dále byly v tomto seskupení zařazeny výdaje na platby společenství vlastníků na výdaje spojené se správou, provozem a opravami společných částí budovy, kde jsou umístěny služební byty GIBS ve výši 212,265 tis. Kč a výdaje na nákup věcných darů v celkové výši 306,44 tis. Kč, zahrnující například předměty, které jsou následně předávány příslušníkům GIBS jakožto kázeňská odměna podle § 49 odst. 2, písm. b) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů či jsou předávány příslušníkům jiných bezpečnostních sborů nebo jiným osobám. V částce 3,12 tis. Kč byl uhrazen odvod za neplnění zaměstnávat zdravotně postižené.

Z výdajů seskupení „Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům“ byl uhrazen nákup dálničních známek pro služební dopravní prostředky GIBS ve výši 219,44 tis. Kč a ve výši 5,00 tis. Kč byly uhrazeny manipulační poplatky za vydání parkovacích karet.

Finanční prostředky ve výši 132,13 tis. Kč byly, v souladu s ustanoveními § 192 – § 194 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, čerpány na výplatu náhrady mzdy zaměstnancům GIBS za prvních 21 dnů dočasné pracovní neschopnosti.

Částka 5.700,00 tis. Kč byla vyčerpána na Zvláštní finanční prostředky, které jsou používány v souladu s § 77 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, a jsou používány k úhradě některých výdajů v souvislosti se získáváním poznatků o trestné činnosti, s používáním podpůrných operativně pátracích prostředků, používáním operativně pátracích prostředků podle trestního řádu a v souvislosti se zajišťováním krátkodobé ochrany osob. Výdaje určené na Zvláštní finanční prostředky jsou utajovanou informací ve smyslu přílohy č. 20, bodu 11, nařízení vlády ČR č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, v platném znění, proto zde nejsou podrobněji rozepsány.

Po zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů v částce 1.075,76 tis. Kč byl konečný rozpočet kapitálových výdajů ve výši 6.612,22 tis. Kč a byl čerpán částkou 6.367,54 tis. Kč. Výdaje byly použity na akce zaregistrované v informačním systému programového financování (EDS/SMVS), v rámci titulu „Rozvoj a obnova materiálně technické základny GIBS II.“

Za „Programové vybavení“ bylo uhrazeno celkem 629,44 tis. Kč a jednalo se o výdaje na „Centrální správu logů“ a „Moduly do systému VEMA“.

V rámci položky „Budovy, haly a stavby“ bylo vyčerpáno 1.025,68 tis. Kč a jednalo se zejména o akce „Rekonstrukce bytu Praha, Humpolecká“ a „Jihlava – zpevněná plocha pro parkování vozidel“.

Za položky „Stroje, přístroje a zařízení“ bylo uhrazeno 45,33 tis. Kč a jednalo se o nákup speciálních zařízení a techniky pro úsek speciálních služeb.

Za nákup dopravních prostředků bylo uhrazeno 2.836,00 tis. Kč a jednalo se o služební dopravní prostředky jak pro úsek speciálních služeb, tak i pro ostatní výkonné složky GIBS.

Výpočetní technika byla pořízena v částce 1.831,08 tis. Kč a jednalo se především o zabezpečení nových prostor v objektu Pod Višňovkou v Praze Krči, modernizaci CCTV objektů v Ostravě či zabezpečení dalších objektů, které GIBS využívá.

5.2 Veřejné zakázky

V roce 2019 GIBS realizovala celkem 378 veřejných zakázek, prostřednictvím svého ekonomického odboru. Na jejich realizaci se podílí nejen pracoviště veřejných zakázek, ale i odborní pracovníci oddělení správy majetku.

Veřejné zakázky byly zadány a realizovány podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících prováděcích předpisů.

Tabulka č. 11 - **Struktura veřejných zakázek GIBS**

druh zadání podle hodnoty veřejné zakázky	2018	
	počet	objem v Kč
nadlimitní veřejné zakázky	1	6 920 000
veř. zakázky malého rozsahu	377	19 188 000
CELKEM	378	26 108 000

Veřejné zakázky od hodnoty 50 tis. Kč bez DPH byly realizovány v souladu s usnesením vlády č. 467 ze dne 21. června 2017, s využitím elektronického nástroje NEN. Celkem bylo pracovištěm veřejných zakázek tímto způsobem realizováno 53 zakázek.

5.3 Oblast movitého a nemovitého majetku

Movitý majetek

Vozový park GIBS činil na začátku roku celkem 149 dopravních prostředků. V průběhu roku došlo k nákupu 4 vozidel a bezúplatnému převodu 2 vozidel ke GIBS. Současně bylo odstaveno z provozu 6 nepotřebných vozidel, s kterými bude v roce 2020 naloženo v souladu se zákonem o majetku ČR. Celkem bylo ujetu 2.343.742 km s celkovými náklady na nákup pohonných hmot a mytí ve výši 5.034.071 Kč a opravy a údržbu ve výši 3.704.450Kč.

V oblasti výstrojního a výzbrojního majetku bylo zajištěno dovybavení GIBS k zajištění služební přípravy. V oblasti stavebně-ubytovacího majetku došlo v roce 2019 k běžné obměně majetku např. dovybavení pracovišť kancelářským nábytkem prostřednictvím výroby nábytku u VS ČR, obměna plechových skříní, skartovacích strojů atd.

V oblasti výpočetní techniky došlo k vybavení nových příslušníků PC soupravami, včetně příslušenství, mobilními telefony a jiným spotřebním materiálem. Průběžně se uskutečňuje výměna zastaralých mobilních telefonů a výměna zastaralých PC soustav za dokovací notebooky.

Každodenní činností bylo zásobování kancelářským a ostatním spotřebním materiálem, evidence všech skupin majetku v systému VEMA, a správa movitého majetku včetně zajišťování oprav a údržby majetku.

Důležitým úkolem bylo každoroční provedení fyzické inventarizace majetku, na které se podíleli všichni pracovníci oddělení správy majetku.

Nemovitý majetek

GIBS hospodaří celkem s 21 vlastními objekty dislokovanými v Praze, Karlových Varech, Ústí n/L, Hradci Králové, Jihlavě, Zlíně, Olomouci a Ostravě. Další 3 objekty,

kteřé GIBS využívá, jsou nájemní a 6 objektů užívá formou výpůjčky od ostatních organizačních složek státu.

Mezi hlavní stavební akce patřilo vybudování zpevněné plochy na parkování vozidel na oddělení Jihlava, rekonstrukce nově převzatého bytu v Praze, oprava střechy na oddělení Ústí n/L, oprava zatékání oken na centrále Skokanská. Prioritní akcí však bylo stěhování oddělení Praha a Středočeský kraj do nových nájemních prostor, neboť všechna jednání na ÚZSVM nebo jiných OSS nevedla k možnosti ubytování ve státním objektu, a stěhování pracovišť ZTČ do vypůjčených prostor od Ministerstva obrany.

Celkové náklady na zajištění provozu objektů (nájem, energie, revize atd.) činily celkem 9.955 tis. Kč, náklady na opravy, údržbu a investice celkem 5.204 tis. Kč

Další činností byla správa všech objektů GIBS, provádění drobné údržby vlastními pracovníky údržby a správci objektů, vedení agendy pro vodohospodářskou, energetickou a ekologickou činnost, zajišťování úklidu všech objektů (vč. nájmu a výpůjček), dodávky energií a médií, zajištění likvidace odpadu, zpracování faktur, prohlídky a odstranění závad zjištěných při prověrkách Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární bezpečnosti.

5.4 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci a požární ochrana

Prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP) v roce 2019 byly provedeny ve všech objektech inspekce. Byl prověřen technický stav budov, resp. jejich pronajatých částí, platnost revizí, hygiena, úklid, ergonomie a další oblasti související se zajištěním BOZP, včetně zhodnocení rizik. Nalezené závady byly opraveny a zjištěná rizika byla odstraněna nebo minimalizována. Všichni pracovníci inspekce jsou prokazatelně řádně proškoleni o BOZP a na všech odděleních je prováděna preventivní činnost.

V roce 2019 řešila inspekce celkem dva služební úrazy, z toho jeden byl převeden od P ČR. Do 31. 12. 2019 nebylo řešení obou úrazů ukončeno.

V roce 2019 byly provedeny preventivní požární kontroly v oblasti požární ochrany (dále PO). Při preventivních požárních kontrolách byl prověřen stav, počet a umístění věcných prostředků požární ochrany, stav elektrické požární signalizace, hromosvodů, kotelen, komínů a kouřovodů atd. Byla prověřena úplnost a aktuálnost značení bezpečnostními tabulkami, zajištění volných únikových cest atd. Všechny zjištěné závady byly odstraněny. Všichni pracovníci inspekce jsou prokazatelně řádně proškoleni o PO. Prevence v oblasti je prováděna na všech odděleních.

V roce 2019 byl vydán aktualizovaný interní předpis komplexně pokrývající oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, resp. bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v inspekci.

5.5 Personální záležitosti a vzdělávání

Plánované početní stavy GIBS se pro rok 2019 nezměnily, tzn., že bylo k dispozici 279 systemizovaných služebních míst a 56 systemizovaných pracovních míst. Celkem tedy 335 míst.

V roce 2019 byla zakončena personální obměna početních stavů příslušníků, kdy odešlo 28 příslušníků do civilního sektoru a 4 příslušníci k Policii ČR, celkem 32. Oproti tomu k našemu bezpečnostnímu sboru nastoupilo 51 příslušníků. Z ostatních bezpečnostních sborů, převážně z Policie ČR to bylo 40 příslušníků, 9 příslušníků z civilního sektoru a 2 příslušníci znovupřijetím. Můžeme hovořit o tom, že personální stav se postupně stabilizuje, o čemž hovoří výše uvedená čísla. Za poslední rok mnohonásobně vzrostl zájem o službu u inspekce. Ne však všichni zájemci splní náročné požadavky kladené na výkon činností u tohoto bezpečnostního sboru. Ke dni 31. 10. 2019 byl podstav pouze 13 systemizovaných služebních míst. *(k 1. lednu 2020 jen 9)*. Toto je nejlepší stav v naplněnosti od samotného vzniku inspekce v roce 2012. Je zde předpoklad, že i tato služební místa budou v brzké době naplněna, neboť máme velkou rozpracovanost nových uchazečů a odchody nejsou zatím ve velké míře signalizovány.

Početní stavy občanských zaměstnanců jsou v podstatě neměnné. Sice v roce 2019 odešlo 9 zaměstnanců, ale jejich odchod neměl vliv na zajištění servisních činností pro výkonná oddělení. Do starobního důchodu odešel 1 zaměstnanec, 2 měli pracovní poměr na dobu určitou. Nově bylo přijato do pracovního poměru 5 zaměstnanců. Před koncem roku 2019 již nebyla obsazována 2 systemizovaná pracovní místa, a to z důvodu jejich plánovaného odevzdání. Ke konci roku 2019 byly početní stavy občanských zaměstnanců naplněny. Drobná rezerva je v možnosti výběru dvou popř. tří zaměstnanců s ohledem na přepočtené stavy, tzn., že několik zaměstnanců pracuje na zkrácený pracovní úvazek.

Ke konci prosince 2019 jsme analyzovali věkovou strukturu příslušníků inspekce. Z přiloženého přehledu je patrné, že většina příslušníků je v nejlepším produktivním věku.

od 20 do 25 let věku 2 příslušníci
od 26 do 30 let věku 4 příslušníci
od 31 do 35 let věku 24 příslušníků
od 36 do 40 let věku 51 příslušníci
od 41 do 45 let věku 70 příslušníků
od 46 do 50 let věku 51 příslušníků
od 51 do 55 let věku 43 příslušníci
od 56 do 60 let věku 17 příslušníků
od 61 do 65 let věku 4 příslušníci

Důležitější, z pohledu stabilizace útvaru, je hledisko délky služebního poměru. U inspekce je stav následující:

Délka služebního poměru do 10 let služby 22 příslušníků,
od 11 do 15 let služby 38 příslušníků,
od 16 do 20 let služby 74 příslušníků,
od 21 do 25 let služby 71 příslušníků,
od 26 do 30 let služby 43 příslušníků,
od 31 do 35 let služby 14 příslušníků,
od 36 do 40 let služby 4 příslušníci.

Smluvně zajišťovaná spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, včetně základní odborné přípravy pro příslušníky GIBS, vychází z Realizační dohody o součinnosti mezi GIBS a Ministerstvem vnitra ČR, ze smlouvy o spolupráci při odborné přípravě s Ministerstvem vnitra a ze smlouvy o spolupráci mezi GIBS a Policejní akademií ČR v Praze.

Kurzy poptávané GIBS, které jsou zaměřeny na nové vývojové trendy a změny právních norem, jsou zajišťovány odbornými školami P ČR a Policejní akademií ČR v Praze.

V roce 2019 absolvovali příslušníci GIBS na Policejní akademii ČR v Praze několik kurzů ke zdokonalení jejich odborné úrovně, zejména pak v oblasti trestního řízení. Jednalo se o kurzy „Okolnosti vylučující protiprávnost, Psychologie obětí kriminality, Domácí násilí a stalking, Trestná činnost v oblasti veřejných zakázek, Výslech dětského svědka - oběti mravnostní trestné činnosti, Extremismus v České republice, Komunikačně náročné situace, Zkoumání platebních karet, Kybernetická trestná činnost“.

Nově jsme v roce 2019 na základě požadavků od příslušníků z našich výkonných oddělení započali pořádat v prostorách Policejní akademie ČR vlastní vzdělávací aktivity, a to ve formě seminářů, na které zveme lektory z řad státních zástupců, soudních znalců a specialistů na konkrétní problematiku z Policie ČR. Většinu posluchačů těchto kurzů tvoří příslušníci GIBS, nicméně ponecháváme zhruba 20% prostor i pro příslušníky ostatních bezpečnostních sborů a zpravodajských služeb.

V průběhu roku 2019 jsme na Policejní akademii ČR uspořádali celkem 4 kurzy, a to „Problematika operativně pátracích prostředků, odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, Zajišťování výnosů z trestné činnosti, Domácí násilí a nakonec problematika Zločiny z nenávisti“.

Vzdělávání pracovníků GIBS je zajištěno také prostřednictvím dalších vzdělávacích institucí. Jedná se zejména o specializované kurzy, které nejsou zařazeny ve vzdělávacím programu škol P ČR a Policejní akademie ČR v Praze, např. „Účetnictví státu, Základy lockpickingu, Chyby ve veřejných zakázkách, Smlouvy a smluvní vztahy ve veřejných zakázkách, Nouzové otevírání automobilů, Základní kurz - finanční kontrola a interní audit, Referent správy majetku“.

Tyto kurzy jsou prováděny soukromými subjekty. Celkové náklady na vzdělávání pracovníků GIBS v roce 2019, včetně školení Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a školení řidičů, činily 120,459 tis. Kč.

Rovněž se nám v roce 2019 podařilo navázat úzkou spoluprací s Vojskou policií v oblasti zdokonalovacích řidičských kurzů pro naše příslušníky. V průběhu roku 2019 proběhly čtyři Modulární kurzy techniky jízdy, kterých se zúčastnilo 8 našich příslušníků. V této spolupraci chceme ve větším počtu účastníků pokračovat i v roce 2020.

Standardní služební příprava příslušníků GIBS je zajišťována vlastními silami a prostředky.

ZÁVĚR

Jak již bylo uvedeno mezi hlavní činnosti GIBS patří zejména prověřování a vyšetřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán TČ příslušníkem či zaměstnancem BS. V loňském roce, byl zaznamenán jako v předchozích letech pokles prověřování podezření z protiprávního jednání o 23 případů a pokles stíhaných osob o 24,47%. Tento stav však byl předpokládán a souvisí s trendem a snahou zaměřit se na kvalitní odhalování závažné trestné činnosti, kdy operativní činnost a následné případné vyšetřování je mnohem náročnější z hlediska nasazených sil a prostředků, ale též z hlediska časového. Jedná se především o latentní trestnou činnost, kterou je nutné vyhledat a procesním způsobem zadokumentovat.

Dle zjištění GIBS se protiprávních jednání dopouštějí zejména řízení příslušníci BS na úrovni praporčických hodností, příslušníci s délkou služby do 15-ti let, kterým záhy konkurují příslušníci s délkou služby do 4 let. Nejvíce trestné činnosti se dopouštějí příslušníci na území hlavního města Prahy, poté následuje kraj Jihomoravský a Středočeský, což jsou však rovněž kraje s nejvyšším počtem sloužících příslušníků. Tak jako v předchozích letech se takových jednání zejména dopustili příslušníci P ČR, kdy jedním z důvodů může být jejich vysoké početní zastoupení v rámci BS.

Na úseku provádění zkoušek spolehlivosti BS bylo v roce 2019 provedeno 13 zkoušek a ani v jednom případě nebylo zjištěno protiprávní jednání u příslušníků BS.

V roce 2019 pracovníci OVK GIBS zaznamenali celkem 46 stížností na příslušníky a zaměstnance GIBS, což představuje pokles o 6 stížností oproti roku 2018. Pracovníci OVK v drtivé většině vyhodnotili stížnosti jako nedůvodné.

Jak již bylo uvedeno ve zprávě o činnosti GIBS z roku 2018, v tomto roce došlo ke značným personálním změnám, zejména k vyššímu odchodu příslušníků a tedy velké obměně příslušníků, což pokračovalo i v roce 2019. Na konci roku 2019 byly téměř doplněny početní stavy především v rámci nově vytvořeného oddělení závažné trestné činnosti a dále ostatních krajských odděleních. Dle posledních statistik je na inspekci zařazeno nejvíce příslušníků ve věku 41-45 let s minimálně 21 letou praxí. Z uvedeného vyplývá, že personální změny mohou probíhat i nadále, neboť příslušníci s takovou délkou služby a s ohledem na dosažený výsluhový příspěvek, průběžně a velmi pečlivě vyhodnocují, jaké materiální podmínky jim stát pro další výkon služby vytváří, a v případě panující nejistoty budoucího vývoje zvažují i ukončení služebního poměru.

Mezi hlavní úkoly pro rok 2020 patří především opětovné zaměření se na kvalitu vyhledávání, odhalování, prověřování a vyšetřování zejména závažné trestné činnosti. Nadále bude probíhat analýza činností speciálních pracovišť GIBS. Dalším dlouhodobým úkolem bude, tak jako v předchozích letech, personální stabilizace a prohlubování spolupráce s BS a soustavou státního zastupitelství.